

Τεύχος 14 • Δεκέμβριος 2009

Αφιέρωμα

Εκδίδεται από το Μορφωτικό & Εξωραϊστικό Σύλλογο Ασκληπείου

Το Δένδρο... τα Παιδιά... η Ελπίδα

Το Διοικητικό Συμβούλιο του
Συλλόγου μας είναι:

Πρόεδρος: Σοφός Σταμάτης
Αντιπρόεδρος: Παπαβασιλείου Σταματία
Ταμίας: Χαραλάμπους Μανώλης
Γραμματέας: Καραγεωργίου Γιώργος
Μέλη: Λαουδίκου Μαρία,
Παπαγεωργίου Βασίλης,
Χωρίτης Μερκούρης

- Φωτ. Εξώφυλλον: Σταμάτης Σοφός
- Φωτ. Οπισθόφυλλον (Αρχείο Ιωάννη Στ. Σοφού)

Σελίδα

• 35 Χρόνια.....	3
• Από τη συνάντηση των φορέων με τον Μητροπολίτη.....	4
• Για την διαδικασία και για την Δημοκρατία.....	6
• Προτάσεις Δ.Σ. για ΣΧΟΑΠ	8
• Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.....	9
• Η φτωχή Ελλάδα του πλούτου.....	11
• Αγαπάω το χωριό μου.....	14
• Παραδοσιακό & αγωνιστικό JU JITSU.....	15
• Αγαπημένε μας πατέρα.....	16
• Από το χορευτικό τμήμα.....	17
• Κανάκια γάμου.....	19
• Όνομα υπέρ.....	20
• Απόκριες στο προπολεμικό Ασκληπιό.....	21
• Για τον Αργύρη.....	22
• Λέξεις της Σκληπενής γιαγιάς.....	23
• Το Θάρρι.....	26
• Κλεόβουλος Παπαβασιλείου.....	27
• Φωτό εποχής.....	28
• Παλιές Ιστορίες.....	29
• Πογυρίσματα του χρόνου.....	30
• Νοσταλγία.....	31
• Θεατρική ομάδα.....	32
• Φωτό... παρουσιάσεις.....	33
• Από τη δράση του Συλλόγου.....	34

• Συντακτική Επιτροπή:
Κλεόβουλος Παπαβασιλείου,
Βασίλειος Αλ. Πελεκάνος,
Σταμάτης Σοφός

Επιμέλεια - Εκτύπωση:
Γραφικές Τέχνες ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ Σ. & ΣΙΑ Ο.Ε.
Τηλ.: 22410 23768 Ρόδος

35 Χρόνια Διαδρομή

Ενα συνοπτικό σημείωμα σκέφτηκα να γράψω για τον Πολιτιστικό μας Σύλλογο, για τις ανάγκες της έκδοσης του περιοδικού μας «Αφιέρωμα».

Πόσο εύκολο είναι όμως να καταγράψεις σε μια σελίδα μια ιστορία 35 χρόνων;

Πώς να κάνεις το χαρτί να μιλήσει, και να φωνάξει πως και τώρα ακόμη είμαστε εδώ, σε αυτό το μετερίζι που ταχθήκαμε από τα νεανικά μας χρόνια.

Πώς να κρύψεις αγωνίες, πίκρες και χαρές που περάσαμε;

Σε κάθε περίπτωση πάντως θα πρέπει να σεβόμαστε τον Σύλλογο και την ιστορία του, και να σπιρίζουμε τις δράσεις του.

Ο Μορφωτικός και Εξωραϊστικός Σύλλογος Ασκληπείου ιδρύθηκε το 1975, τότε που το γενικότερο πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον ευνοούσε τη δημιουργία και τη σύσταση τέτοιων σωματείων για κοινωνική δράση και προσφορά στα τοπικά δρώμενα του τόπου.

Έγιναν πράγματι πολλά από όλα τα διοικητικά συμβούλια.

Προσπάθειες διατήρησης των εθίμων και των παραδόσεων μας, παρεμβάσεις για εξωραϊσμό του χωριού, φροντίδα για κράτημα της νεολαίας στο χωριό, και προσπάθειες διαμόρφωσης και ανακαίνισης του παλιού σχολείου'.

Κορυφαίες στιγμές θεωρούνται η έκδοση του περιοδικού «Αφιέρωμα» το 1986, η Ασκληπενή Χρονιά το 1990, και παράλληλα η έναρξη των συναυλιών, με πρώτο καλεσμένο το δικό μας Βασίλη Καζούλη.

Σαν σημαντικές στιγμές ακόμη αναφέρονται : η έκδοση σε CD με κανάκια και τραγούδια του χωριού μας, το ράψιμο παραδοσιακών ενδυμασιών, η δημιουργία της θεατρικής ομά-

δας, και των χορευτικών τμημάτων με παραδοσιακούς χορούς.

Αξίζει να αναφέρουμε τη πρωτοβουλία και τις ενέργειες του συλλόγου για την μετατόπιση των πυλώνων υψηλής τάσης ρεύματος.

Ακόμη οι προτάσεις μας για την αρχιτεκτονική σχεδίαση του νέου Πολιτιστικού Κέντρου, και τη διαμόρφωση της εισόδου και των πλατειών του χωριού.

Τέλος η καταγραφή που έγινε με τηλεοπτικό συνεργείο από τη NET των εθίμων, χορών και τραγουδιών μας, αποτελεί μια πολύτιμη διαφύλαξη και αρχειοθέτηση της παράδοσης μας. Παρουσιάστηκε ήδη το πρώτο μέρος και περιμένουμε να προβληθεί και το δεύτερο.

Σήμερα βρισκόμαστε μπροστά σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι για τη πορεία του συλλόγου.

Από τον περασμένο Φεβρουάριο υπάρχει ένα νέο Δ.Σ. με 9 συνολικά μέλη, που όπως φάνηκε στις πρώτες συναντήσεις έχουν όλοι διάθεση για προσφορά και δράση.

Χρειάζεται να ιεραρχήσουμε τους στόχους μας, και να προσδιορίσουμε πως θα συντηρήσουμε ότι έχουμε καθιερώσει έως τώρα.

Αν μη τι άλλο είναι μια διαδρομή όμορφη, γιατί σου δίνει τη χαρά της συμμετοχής και της δημιουργίας.

Όσοι έτυχε να τη διαβούμε έχουμε χρέος να τη συνεχίσουμε...

Ελάτε, ελάτε κοντά, γιατί ο Μορφωτικός Σύλλογος του χωριού μας είναι πλέον μέρος της κοινωνίας της Ρόδου, είναι ζωντανό κύτταρο του χωριού μας, είναι τέλος ένα κομμάτι της καρδιάς μας.

Σταμάτης Σοφός

Από τη συνάντηση με τον Μητροπολίτη Ρόδου

**Σεβασμιότατε
Αγαπητοί κύριοι,**

Είναι μια ευκαιρία απόψε να βάλουμε την θεμέλιο λίθο της συμπόρευσης για τη δημιουργία του νέου κτιρίου και την ανάπλαση των πλατειών του χωριού.

Είναι φρόνιμο να αναφέρουμε πως φτάσαμε σε αυτό το σημείο. Ζητάμε από το μητροπολίτη μας να μας μονιάσει και να βαδίσουμε πάνω σε κάποιες αρχές.

35 χρόνια τώρα ο Μορφωτικός Σύλλογος στεγάζεται στο υπάρχον κτίριο μετά την παραχώρηση για χρήση που του έγινε το 1975 από το Γεωργικό Συναιτερισμό. Όλα τα προηγούμενα Δ.Σ. κουράστηκαν πολύ και ξόδεψαν πολλά χρήματα για τη μετατροπή του σε ένα χώρο που πολύ πιεστικά κάλυπτε τις ανάγκες μας. Το λέγαμε παλιό σχολείο η Πολιτιστικό Κέντρο.

Πρέπει να σεβαστούμε την πολύχρονη δράση και ιστορία του Μ.Σ. και όλοι μαζί να προχωρήσουμε στη δημιουργία του νέου κτιρίου.

Δεν θα έπρεπε σήμερα να διαφανεί προσπάθεια απομόνωσης και παραγκωνισμού του Συλλόγου από όλη τη διαδικασία.

Είναι γνωστό τι έγινε όλη αυτή την περίοδο.

Τον Απρίλιο έγινε η πρώτη συνάντηση των φορέων στο Δήμο και συμφωνήσαμε ο σύλλογος να καλύψει τη δαπάνη σύνταξης της αρχιτεκτονικής μελέτης με απευθείας ανάθεση για να αποφύγουμε το χρονοβόρα και πολυδάπανη προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού, με μόνη προϋπόθεση τη συνολική εφαρμογή της μελέτης.

Σε προφορικές συζητήσεις με μέλος της Εκ-

κλησιαστικής Επιτροπής (Ε.Ε.) συμφωνήσαμε στο όνομα του αρχιτέκτονα κ. Π.Π. και παρουσία του αντιπροέδρου και του γραμματέα του συλλόγου δώσαμε τα χέρια (Βάτι).

Στη συνέχεια έγιναν 3 προσωπικές συναντήσεις του αρχιτέκτονα με μέλος της Ε.Ε.

Τον Αύγουστο πάλι συνενεργήκαμε οι φορείς του χωριού στο Δήμο και ο κ. Π.Π. παρουσίασε τις πρώτες του προτάσεις. Συμφωνήσαμε να ολοκληρώσει τα προσχέδιά του και να τα παρουσιάσουμε στο χωριό.

Στις 24/11/2008 έγινε η παρουσίαση στο Π.Κ. και σε γενικές γραμμές τα προτεινόμενα σχέδια κρίθηκαν θετικά με την επιφύλαξη να το μελετήσουν οι φορείς και σε εύλογο χρο-

νικό διάστημα να εκφράσουν την όποια διαφοροποίησή τους σε νέα συνάντηση.

Την όλη διαδικασία λοιπόν τόσο δημοκρατικά και φανερά τη γνώριζαν όλοι και προς τούτο καταθέτω τη σχετική αλληλογραφία όπου φαίνεται στις 17/8 η εκκλησία να επιζητεί να τις δώ-

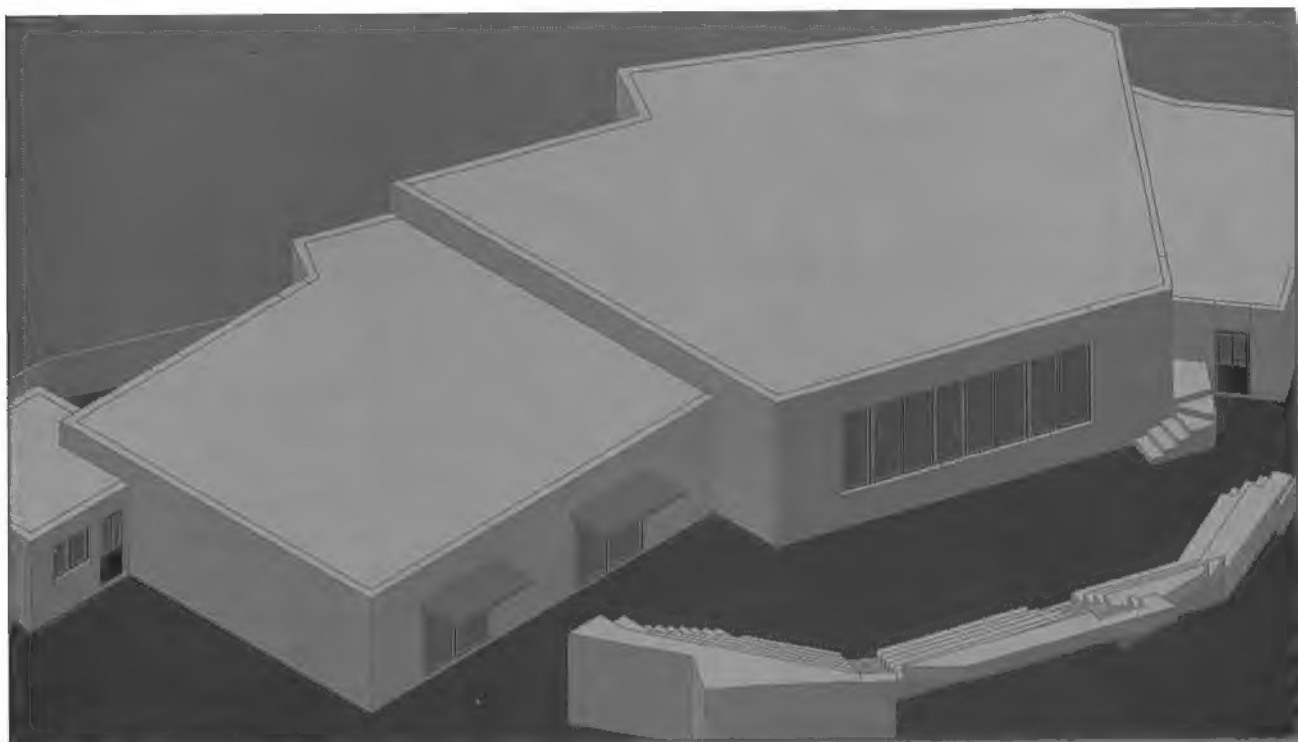
σουμε αντίγραφα των σχεδίων για να εκφραστούν τυχόν παρατηρήσεις και προτάσεις από τη Μητρόπολη «ούσα προϊσταμένη αρχή».

Επιπρόσθετα στις 23/12 αποστείλαμε επιστολές προς όλους τους φορείς για το τι μέλει γενέσθαι μετά την παρουσίαση που έγινε και επισκεφθήκαμε και τον Σεβασμιότατο.

Πίσω από αυτή την ανοικτή διαδικασία λοιπόν, μαθαίνουμε πως η εκκλησιαστική επιτροπή συγκέντρωσε και ειδοποίησε κάποιους μηχανικούς (όχι όλους) του χωριού, να κάνουν σχέδια, εν αγνοία και πίσω από τις πλάτες του Μ.Σ., του Δήμου και του τοπικού Συμβουλίου.

Δεν είναι ούτε ηθικό, ούτε έντιμο αυτό που έγινε καθότι όλοι μαζί συναποφασίσαμε τη

διαδικασία, και εμείς μετά την παρουσίαση πληρώσαμε και την αμοιβή του αρχιτέκτονα από τα χρήματα που τόσο επίπονα συγκεντρώσαμε (συναυλίες, χοροί, σουβλάκια, μπύρες).

Προτείνουμε τώρα να σκύψουμε πάνω στη μελέτη αυτή και να διατυπωθούν τροποποιήσεις βελτιωτικές προτάσεις κλπ για να βρεθεί η χρυσή τομή και κοινή συνισταμένη των σχεδιαστικών απόψεων. Διαφορετικά προτείνουμε την προκήρυξη ανοικτού αρχιτεκτονικού διαγωνισμού όπως ορίζει ο νόμος.

Σεβασμιότατε, επικαλούμαστε την ορθή σας κρίση για να συμβάλετε στη γεφύρωση των διαφορών και στην αποκατάσταση της δικαιοσύνης, για να μη δикаστεί το χωριό μας και να μας δώσετε το κουράγιο και την ενθάρρυνση να συνεχίσουμε τη δράση μας σε αυτό το μετερίζι του χωριού μας που 25 χρόνια τώρα ταχθήκαμε να υπηρετούμε.

Είμαστε και εμείς κάτοικοι αυτού του χωριού, μεγαλωμένοι μέσα στην εκκλησία και ακολουθούμε τον ορθό δρόμο σε όλη τη ζωή μας. Τηρούμε τις παραδόσεις μας, αγωνιούμε για το περιβάλλον, νοιαζόμαστε τη νεολαία μας, για να μη χαθεί η Σανιωτή, ο τραχανάς, η εσκληπενή σούστα και να μη σβήσει η πολιτιστική μας ταυτότητα.

Ζητούμε να έχουμε το πνευματικό μας κέν-

τρο, τον πολιτιστικό μας ναό, με συμμετοχή στην όλη διαδικασία, και να κάνουμε πράξη το μεγάλο μας όραμα, όλοι μαζί.

Μην κόψετε τα φτερά μας, μην σβήσετε τα όνειρά μας.

Εν κατακλείδι, θυμηθείτε μια Ιερή μορφή του τόπου μας και την πολύτιμη παρακαταθήκη που άφησε με την παρουσία του και τα λόγια του.

«...όσοι νοιώθετε αναμμένη στις καρδιές σας τη φλόγα του Χριστού και της Αλήθειας Του, όσοι αισθάνεστε τη μεγάλη ευθύνη σας απέναντι στην κοινωνία, ξεδιπλώστε τα φτερά σας. Ανοίξτε τα, πετάξτε ψηλά και πέρα από την ασφυκτική και μολυσμένη ατμόσφαιρα της χαμηλής ζωής, που μας τυλίγει, και κάντε τούτο:

Συνδυάστε την Ορθόδοξη πίστη μας με την παρηρσία και το θάρρος της γνώμης σας. Την εσωτερική καθαρότητα με τη χριστιανική ομολογία. Συζεύξατε την τιμιότητα και αγνότητα με την γενναιότητα...

... Παιδιά μου, παιδιά μου αγαπημένα είμαι σύμμαχος στην ιδέα του Μ.Σ., ήμουν και θα είμαι πάντα δίπλα σας. Ευχές σε όλους», ήταν τα τελευταία βαρυσήμαντα λόγια του.

Αυτός ήταν ο Παπασταμάτης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Για την διαδικασία, και για την Δημοκρατία...

Θι' εν κρυπτώ κινήσεις' της Εκκλησιαστικής Επιτροπής (στο εξής Ε.Ε.), αναφορικά με τα λεγόμενα σχέδια εισόδου του χωριού μας και του Πολιτιστικού μας Κέντρου 'εν αγνοία' των άλλων φορέων του χωριού μας με το επιχείρημα «οικόπεδο μας είναι, δεν χρειάζεται να γνωρίζει κανείς» είναι εντελώς λανθασμένα και επικίνδυνα, και εξηγούμαι με ένα απλό παράδειγμα : οικόπεδο μας είναι, αποφασίζουμε να χτίσουμε πολυκατοικία στην πλατεία του χωριού. Η απάντηση είναι προφανής. Τον πρώτο λόγο για τη διαμόρφωση της εισόδου του χωριού έχει ο Δήμος και η πρωτοβάθμια δομή του (Τοπικό Συμβούλιο), δηλαδή οι εκλεγμένοι απ' το λαό εκπρόσωποι μας. Κι αυτοί ακόμα έχουν την υποχρέωση της ενημέρωσης του κόσμου μας, της δημόσιας διαβούλευσης. Αν οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι μας προβούν σε κάτι υπερβολικό και παράνομο, βλαπτικό για το χωριό μας, πολύ περισσότερο 'εν αγνοία μας' τότε έχουμε κάθε δικαίωμα και υποχρέωση να ξεσηκωθούμε. Δηλαδή απαραίτητα στοιχεία της Δημοκρατίας μας είναι η κοινωνική συναίνεση αλλά και ο κοινωνικός έλεγχος. Τα μέλη της Ε.Ε. είναι μέλη της κοινωνίας μας που χρονικά σήμερα και για τα επόμενα ένα, δυο χρόνια έχουν διορισθεί να υπηρετήσουν τους στόχους και την συμβολή της Εκκλησίας στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Η δράση τους πρέπει να υπαγορεύεται από εντιμότητα, ήθος, ταπεινότητα και διαφάνεια στην οικονομική διαχείριση. Οι αποφάσεις λοιπόν 5-6 ανθρώπων που συγκυριακά για αυτά τα 3-4 χρόνια ορίστηκαν να υπηρετήσουν τα της Εκκλησίας, δεν μπορούν επ' ουδενί να καθορίζουν και να δεσμεύουν το μέλλον του χωριού μας, επιβάλλοντας αρχιτεκτονικά σχέδια της όποιας επιλογής τους, σχέ-

δια που έχουν κατατεθεί σε Υπηρεσίες και αναζητούν νομιμοποίηση.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος (στο εξής Π.Σ.) του χωριού μας λοιπόν πρωτοτύπησε και πρωτόβουλα έδρασε όταν ενάμισυ χρόνο περίπου πριν, με δημοκρατικές και συμμετοχικές διαδικασίες έβαλε τον θεμέλιο λίθο σε δύο κρίσιμα θέματα : α) Διαμόρφωση εισόδου του χωριού β) Δημιουργία χώρου που θα στεγάσει τις κοινωνικές και τις πολιτιστικές μας εκδηλώσεις. Θεμέλιος λίθος είναι τα αρχιτεκτονικά σχέδια που παρουσιάστηκαν δυο φορές δημόσια σε συνελεύσεις, η προέλευση των οποίων (σχεδίων) είναι προϊόν συζήτησης και εν τέλει συμφωνίας του Δήμου, του Τοπικού Συμβουλίου Δ.Δ. Ασκληπείου, του Π.Σ. και της Ε.Ε.. Σχέδια που εμφανίστηκαν ξαφνικά με απόψεις συντηρητικές που δυστυχώς επαναλαμβάνονται, απόψεις του τύπου «οι μηχανικοί του χωριού» δεν έχουν καμιά θέση στο τραπέζι διαλόγου, όταν προτείνονται ως οι μόνες αποδεκτές. Θα τονίσω για μια ακόμα φορά πως η ομορφιά του χάθηκε όταν γκρεμίστηκε ο αυλόγυρος του Δημοτικού μας Σχολείου. Η ομορφιά του κάθε χωριού είναι η μικρή του κλίμακα. Τα στενά σοκάκια και όχι οι πεντάμετροι δρόμοι που θα περνάμε άνετα και θα παρκάρουμε τα αμάξια μας. Αν γινόταν να εξαφανίζαμε τα αυτοκίνητα από τον περιβάλλοντα της Εκκλησίας χώρο, θα αποκαλυπτόταν ένα άλλο Ασκληπείο. Το αρχικό σχέδιο μας παραδίδει παιδότοπο με αρκετό πράσινο και λιγοστά ως καθόλου αυτοκίνητα, κάτι που θα επαναφέρει την πληγωμένη εικόνα (που έλεγα πριν) της εισόδου του χωριού μας, την μειωτική εικόνα για το μνημείο-Εκκλησία που φωτογραφίζεται από αρκετούς επισκέπτες μαζί με τα αυτοκίνητα μας.

Και για να ξαναγυρίσουμε στα επίμαχα σχέδια. Είναι αντιδεοντολογικό να ακυρώνεται μια διαδικασία που ξεκίνησε με κοινή συμφωνία, και ξαφνικά να εμφανίζονται αντικρουόμενες προτάσεις.

As ζητούσαμε εξ' αρχής 'κλειστές' προτάσεις-σχέδια από μια 'ανοιχτή' διαδικασία προσφοράς σχεδίων. Αν υπήρχαν διαφωνίες στα σχέδια που συναποφασίσαμε, δεν αρνήθηκε κανείς την όποια συζήτηση και πιθανή διόρθωση, συμπλήρωση ή και απαλοιφή μέρους των σχεδίων. Αν μηχανικοί του χωριού ήθελαν να προσφέρουν την άποψη τους, κανείς μέχρι εκθές (μέχρι δηλαδή την μέρα που ο Π.Σ. δημοσιοποίησε τα σχέδια) δεν το απαγόρευσε. Το να απαξίει όμως η Ε.Ε. και να θέτει με τον τρόπο της εκτός διαδικασίας επιλογής σχεδίων Δήμο και Π.Σ., το να διαγράφει συλλογικές διαδικασίες που έχουν προηγηθεί, το να επιβάλλει άποψη και διαδικασία ως οικοπεδούχος και μόνο, δεν είναι θεάρεστο το λιγότερο.

Αναφορικά με τα σχέδια λοιπόν να επαναλάβω το αυτονόητο. **Θα πρέπει να γνωρίζουμε τα σχέδια που μας προτείνονται, κι όχι να έχουμε τετελεσμένα.**

Αναφορικά με την παρακολούθηση της πορείας φθοράς της Εκκλησίας μας από την υγρασία: Αφορά το δύσκολο όσο και πολύτιμο έργο συγκράτησης της υγρασίας που εξαφανίζει κυριολεκτικά τις τοιχογραφίες της Εκκλησίας. Στις αρχές του έτους επισκέφθηκε το χωριό μας μηχανικός της αρμόδιας για το μνημείο 4ης Εφορίας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων κ. Θανάσης Αναπολιτάνος. Με την επίσκεψη του εντόπισε-διέγινωσε προβλήματα τεχνικής φύσης που ευθύνονται για την υγρασία. Τρεις μέρες μετά η διάγνωση του κ. Αναπολιτάνου έγινε έγγραφο στην Υπηρεσία, και δυο με τρεις μέρες αργότερα είχαμε απάντηση με οδηγίες σχετικές με το θέμα. Σ' αυτό το σημείο θα δια-

τυπώσω και γραπτά την άποψη μου για την αποφυγή της περαιτέρω καταστροφής του μνημείου. Θα πρέπει να αναθέσουμε σε μηχανικό (και όχι απαραίτητα μηχανικό του χωριού, μηχανικό με εξειδικευμένη γνώση, και αντίστοιχη εμπειρία για την διάγνωση και της αντιμετώπισης της υγρασίας) να παρατηρεί και να καταγράφει με κάθε πρόσφορο και απαραίτητο τρόπο, υποβάλλοντας τεχνική έκθεση με φωτογραφίες κ.λ.π. σχετική με το βαθμό διάβρωσης από την υγρασία δύο τουλάχιστον φορές το χρόνο. Μόνο με αυτό τον τρόπο θα έχουμε θετικά αποτελέσματα. Μέχρι σήμερα αντιμετωπίζουμε όλοι μας το πρόβλημα με τρόπο αποσπασματικό και τυχαίο με τα γνωστά σε όλους αποτελέσματα.

Συμφωνούμε όλοι, (το έχω διατυπώσει κι άλλη φορά γραπτώς προς την Ε.Ε.) πως καλύτερη επένδυση των χρημάτων από την πώληση της Εκκλησιαστικής περιουσίας αποτελεί πρώτα και κύρια η προστασία όλων των Εκκλησιών και μοναστηριών που ανήκουν στην διοικητική μας περιφέρεια, αρχής γενομένης της Εκκλησίας-μνημείου ως ιστορική υποχρέωση, παράλληλα και της ανέγερσης του πολιτιστικού μας χώρου ως υποχρέωση απέναντι στους κατοίκους του χωριού. Την ανέγερση του κτιρίου που θα στεγάσει την κοινωνική μας ζωή, και που θα συνδράμει καθοριστικά στην ποιότητα της καθημερινότητας των παιδιών και της νεολαίας του χωριού.

Βασίλης Η. Παπαβασιλείου

Μορφωτικός & Εξωραϊστικός Σύλλογος Ασκληπείου

ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ 13.12.08

ΘΕΜΑ: Προτάσεις Δ.Σ. για το ΣΧΟΟΑΠ Νοτίας Ρόδου

Η περιοχή μας έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και αυτά πρέπει να διαφυλάξουμε όσο είναι δυνατό. Εκτός από το μαζικό τουρισμό που φιλοξενείται στα υπάρχοντα ξενοδοχεία, δέχεται και πολλούς επισκέπτες κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες, για ολιγοήμερη ξεκούραση για να χαρούν τη μοναδικότητα της περιοχής. Επίσης έχει αναπτυχθεί σε μεγάλο βαθμό η παραθεριστική κατοικία, δεν πρέπει να δυσκολέψουμε τη δόμηση σε περιοχές όπου αναπτύσσεται έντονα. Ακόμη πρέπει να λάβουμε υπόψη τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την ανέγερση μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων.

Όσο είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε τις παραμέτρους του σχεδίου, καταθέτουμε στη σημερινή συνέλευση τις παρακάτω προτάσεις:

Α) στις παλιές και νέες οικοδομές να επιβληθεί η παραχώρηση 2μετρων ένθεν και ένθεν των όμορων οικοδομών για να εξασφαλίζετε η πρόσβαση στις παραλίες.

Β) Να μη βάλουμε όριο η εμπόδιο στη ανέγερση οικοδομών όταν υπάρχει αρτιότητα 4 στρεμμάτων, γιατί έτσι ερχόμαστε σε αντίθεση με τους γενικούς πολεοδομικούς κανόνες που ισχύουν στην υπόλοιπη χώρα.

Γ) Να επιβληθεί ένας ανώτατος αριθμός ξενοδοχειακών κλινών που θα μπορούν να δημιουργηθούν στη Νότια Ρόδο.

Δ) Να ισχύει η κατά παρέκκλιση δόμηση σε ακίνητα με εμβαδόν τουλάχιστο 2000 μέτρα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Οποιαδήποτε μορφή δράσης από τα παιδικά παιχνίδια μέχρι τη λειτουργία των μηχανών και από το μαγείρεμα τροφών μέχρι τη γραμμή παραγωγής στο εργοστάσιο προϋποθέτει κατανάλωση ενέργειας. Η ενέργεια με την οποία τροφοδοτείται ο πλανήτης μας προέρχεται εξ ολοκλήρου από τον Ήλιο. Ανάλογα με τον τρόπο που έχει αποκτηθεί, ανταλλαχθεί ή αποθηκευτεί, μπορούμε να μιλήσουμε για πολλές μορφές ενέργειας:

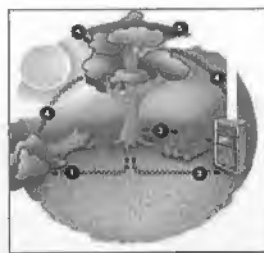
Πλέον, η συζήτηση για την ενέργεια έχει πάρει μια διαφορετική μορφή, για τις **Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, το Περιβάλλον καθώς και την Αειφόρο ανάπτυξη.**

Η επιβάρυνση του περιβάλλοντος προέρχεται από δύο βασικές πηγές. Πρώτον, από την μεγάλη κατανάλωση ενεργειακών πόρων – που οδηγεί σε μείωση των διαθέσιμων αποθεμάτων – και δεύτερον, από την παραγωγή καπναερίων που διοχετεύονται στην ατμόσφαιρα κατά την καύση της καύσιμης ύλης.

Οι ενεργειακοί πόροι που χρησιμοποιούνται σήμερα, ανήκουν στην κατηγορία των μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οι μη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι ουσιαστικά τα συμβατικά καύσιμα, όπως το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο και το κάρβουνο. Οι πόροι αυτοί δεν είναι ανεξάντλητοι, γι' αυτό ολοένα και περισσότερες προσπάθειες γίνονται προκειμένου να στραφούμε σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Οι ανανεώσιμοι ενεργειακοί πόροι είναι η ηλιακή ενέργεια, η αιολική ενέργεια, η βιομάζα, η υδραυλική ενέργεια και η γεωθερμική ενέργεια.

Βιομάζα

Με τον όρο βιομάζα γενικά εννοούμε οποιοδήποτε υλικό προέρχεται από ζωντανούς ορ-

γανισμούς, αλλά ειδικότερα για ενεργειακούς σκοπούς, η βιομάζα είναι οποιοδήποτε από αυτά τα υλικά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή καυσίμων.

Γενικά, για την παραγωγή ενέργειας υπάρχουν δύο τύποι βιομάζας: πρώτον υλικά που προέρχονται από ζωικά και φυτικά υπολείμματα (πχ Ξύλο, υπολείμματα των υλοτομιών, πριονίδια, κλπ) και δεύτερον εκείνα που είναι αποτέλεσμα ενεργειακών καλλιεργειών (πχ καλλιέργειες ζαχαροκάλαμου, σιταριού, ηλιάνθου και ευκαλύπτου κα).

Ηλιακή ενέργεια

Η ηλιακή ενέργεια είναι καθαρή, ανεξάντλητη, ήπια και ανανεώσιμη. Η ηλιακή ακτινοβολία δεν ελέγχεται από κανέναν και αποτελεί

ένα ανεξάντλητο εγχώριο ενεργειακό πόρο, που παρέχει ανεξαρτησία, και ασφάλεια στην ενεργειακή τροφοδοσία. Υπάρχουν δύο τρόποι για να

αξιοποιηθεί κανείς την ηλιακή ενέργεια.

- Παράγοντας ηλεκτρισμό μέσω των φωτοβολταϊκών συστημάτων.
- Αξιοποιώντας τον ήλιο για θέρμανση, ψύξη και ζεστό νερό με τα ηλιοθερμικά συστήματα.

Ηλιοθερμικά συστήματα

Εδώ και μια εικοσαετία οι Έλληνες καταναλωτές έχουν εξοικειωθεί με τους ηλιακούς θερμοσίφωνες για την παραγωγή ζεστού νερού. Εκείνο όμως που αγνοεί η πλειοψηφία

των καταναλωτών είναι, όχι μόνο οι τεχνολογικές βελτιώσεις των ηλιοθερμικών συστημάτων για ζέσταμα του νερού, αλλά κυρίως οι λοιπές χρήσεις των ηλιοθερμικών τεχνολογιών όπως η θέρμανση χώρων, η τηλεθέρμανση οικισμών, ο ηλιακός κλιματισμός και η ηλιοθερμική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας

Αιολική ενέργεια

Η αιολική ενέργεια είναι η ενέργεια που προέρχεται από τη μετακίνηση αερίων μαζών της ατμόσφαιρας. Το συνολικό εκμεταλλεύσιμο αιολικό δυναμικό της Ελλάδας μπορεί να καλύψει ένα μεγάλο μέρος των ηλεκτρικών αναγκών της. Οι μηχανές με τις οποίες εκμεταλλευόμαστε το φαινόμενο αυτό, είναι οι ανεμογεννήτριες.

Ενδιαφέρον για την εκμετάλλευση του αιολικού δυναμικού τους, έχουν οι περιοχές με ικανοποιητικές μέσες ταχύτητες ανέμου.

Στα νησιά του Αιγαίου, στην Κρήτη και στην Αν. Στερεά Ελλάδα οι μέσες ταχύτητες ανέμου είναι 6 - 7 m/sec, με αποτέλεσμα το κόστος της παραγόμενης ενέργειας να είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικό

Γεωθερμική ενέργεια

Γεωθερμικό» σημαίνει πολύ απλά αυτό που βασίζεται στη θερμότητα της Γης. Το κέντρο της Γης έχει, σύμφωνα με πρόσφατους υπολογισμούς, θερμοκρασία 5.500°C στον πυρήνα. Δηλαδή, είναι περίπου το ίδιο θερμό με την επιφάνεια του Ηλίου.

Ακόμα και τα ανώτερα 3 μέτρα της επιφάνειας της Γης παραμένουν σε σχεδόν σταθερή θερμοκρασία 10-16°C καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Κατά μέσο όρο, η θερμοκρασία κάτω από την επιφάνεια ανεβαίνει κατά 3°C κάθε 100 μέτρα βάθους.

Χάρη στη διαθεσιμότητα και στην συνέχεια της γεωθερμικής ενέργειας, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από γεωθερμικές πηγές

είναι μεγάλης σημασίας για μια βιομηχανία παραγωγής ενέργειας η οποία όλο και περισσότερο βασίζεται στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Υδροηλεκτρική ενέργεια

Η υδροηλεκτρική ενέργεια περιλαμβάνει την ενέργεια από μονάδες υδροηλεκτρικής παραγωγής, την ενέργεια από τις παλίρροιες, και την ενέργεια από τα θαλάσσια κύματα.

Παγκοσμίως, η υδροηλεκτρική ενέργεια συμβάλλει κατά 19% στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Οι μονάδες παραγωγής αποτελούνται συνήθως από μια δεξαμενή κοντά σε κάποιο φράγμα, μέσα στην οποία συγκεντρώνεται μεγάλη ποσότητα νερού. Το νερό απελευθερώνεται ξαφνικά και διέρχεται με μεγάλη δύναμη μέσα από μια γεννήτρια, παράγοντας κατ' αυτόν τον τρόπο ενέργεια.

Η παραγωγή ενέργειας από υδροηλεκτρικές μονάδες δεν προκαλεί ρύπανση αλλά τα υδροηλεκτρικά έργα, κυρίως οι μεγάλες μονάδες, συχνά προκαλούν άλλες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Η κατασκευή σταθμών παραγωγής υδροηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να αποτελέσει τεράστια παρέμβαση στο φυσικό περιβάλλον και όχληση για τα είδη χλωρίδα και πανίδα που ζουν στη γύρω περιοχή, ενώ τα έργα αυτά ενέχουν επίσης σημαντικούς κοινωνικούς και οικονομικούς κινδύνους.

Η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, που σήμερα χαρακτηρίζεται ως επιβεβλημένη για την προστασία του περιβάλλοντος, παρείχε πάντα στον άνθρωπο την κυριότερη πηγή κάλυψης των ενεργειακών αναγκών του – για παράδειγμα, η καύση του ξύλου.

Σήμερα, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αποτελούν την απάντηση στο ενεργειακό πρόβλημα του πλανήτη και δύνανται να εξασφαλίσουν την ανεξάρτηση του ανθρώπου από τη χρήση ορυκτών καυσίμων (όπως το πετρέλαιο και ο άνθρακας).

Βασίλειος Αλ. Πελεκάνος

Η φτωχή Ελλάδα του πλούτου

Η ληθινή επανάσταση στη ζωή του ανθρώπου έφερε η ανακάλυψη των μεταλλευμάτων στο τέλος της Νεολιθικής περιόδου, στις ιστορικές περιόδους του Χαλκού και του Σιδήρου. Η σύγχρονη επιστήμη της Ορυκτολογίας, θεωρεί ως πατέρες της τον Αριστοτέλη και τον μαθητή του τον Θεόφραστο.

Στην Ελλάδα η εκμετάλλευση των μεταλλευμάτων άρχισε το 8.000 π.Χ. και συνέβαλε αποφασιστικά στην εκρηκτική ανάπτυξη του ελλαδικού πολιτισμού, πρόδρομο της εξέλιξης των πολιτισμών του τότε αρχαίου κόσμου. Αρχαίοι Έλληνες συγγραφείς (Ορφέας, Ηρόδοτος, Αριστοτέλης, Θουκυδίδης κα) αναφέρουν ότι στον Ελλαδικό χώρο εξορύχτηκαν μάρμαρα, οψιδιανό, τραχείτη (για μυλόπετρες), θείο, μηλιά γη (χωματομπογιά), σμυρίδα, ιασπίς, κρύσταλλα και φυσικά τα μέταλλα χρυσού, αργύρου, χαλκού, σιδήρου, μολύβδου κ.α. Γνωστά κέντρα εκμετάλλευσης ορυκτού πλούτου την εποχή εκείνη, ήταν η **Ροδόπη**, το **Παγγαίο**, η **Χαλκιδική**, η **Λαυρεωτική**, τα νησιά **Θάσος**, **Πάρος**, **Σέριφος**, **Σίφνος**, **Μήλος**, **Κρήτη**, **Νάξος** κ.α.

"Η Ελλάδα έχει πολύ ορυκτό πλούτο αλλά δεν σας αφήνουν να τον βγάλετε" είπε ο Νικήτας Κρουτσόφ, ηγέτης της Σοβιετικής Ένωσης, στον Σοφοκλή Βενιζέλο το 1955, όταν ο 2ος επισκέφθηκε τη Μόσχα ως πρωθυπουργός της Ελλάδας και πρόβαλε τον ισχυρισμό ότι "η Ελλάδα είναι φτωχή χώρα".

Θα ξεκινήσω την καταγραφή των ορυκτών της χώρας μας από το ακριβότερο, το **ουράνιο**, το οποίο σε κατεργασμένη μορφή κοστίζει 20.000 \$ το γραμμάριο. Στο όρος Σύμβολο Καβάλας σε αποιελέσματα μετρήσεων του ΙΓΜΕ (Ινστιτούτο Γεωλογικών Μεταλλευτικών Ερευνών) για κοιτάσματα ουρανίου βρέθηκαν 300 εκατομμύρια τόνοι με συμπύκνωμα ουρανίου 16%. Η αξία αυτού 293 δις ευρώ. Ένα άλλο πανακριβο και σπανιο ορυκτο είναι το

οσμιο το οποίο θα το βρούμε στην υποθαλασσία περιοχή του νοτιοανατολικού Αιγαίου, εκεί που είναι τα Ιμια και στην ευρύτερη περιοχή. Η αξία αυτού 17.000 \$ το γραμμάριο.

Χρυσός, ο γνωστότερος πολύτιμος λίθος παγκοσμίως από την αρχαιότητα υπάρχει σε αφθονία στη χώρα μας που φτάνει τα 9 δις ευρώ σύμφωνα με την τελευταία ενημέρωση του Ι.Γ.Μ.Ε. Τα περισσότερα κοιτάσματα χρυσού βρίσκονται σε Θράκη και Μακεδονία και στα νησιά Εύβοια, Σίφνο, Μήλο, Σάμο, Λέσβο και Λήμνο.

Στην Βόρειο Ελλάδα στις περιοχές Γαλαρινός, Λιβάδι και Μαραθουσα υπάρχουν στο υπέδαφος της αδαμαντοφορα κοιτάσματα, οκταεδρικά, τετραεδρικά και κυβικά γραφίτικα **διαμάντια** μεγέθους 2-300 μμ αξίας πολλών εκατομμυρίων ευρώ.

Στις περιοχές Μεσοχωριού και Παρανεστίου Δράμα έχουν εντοπιστεί **ρουμπίνια** εξαιρετικής ποιότητας καθώς και στις περιοχές Ξάνθης και στην Μάζα Ροδόπης.

Χαλαζίας εντοπίστηκε στους Νομούς Ροδόπης και Ευρού.

Ιασπίς εντοπίστηκε στην Κρήτη.

Τυρκουάζ υπάρχει στο Βάθη Κιλκίς.

Αμέθυστος βρέθηκε στο Κάτω Νευροκόπι Δράμας, Σάπες Ροδόπης, Σουφλί Ευρού, Ολυμπιάδα Χαλκιδικής και στα νησιά Λήμνο, Λέσβο, Μήλο, Σέριφο, στο Λαύριο και την Πεντέλη Αττικής.

Τοπάζιο υπάρχει στη Σύρο, Σέριφο και Ναξο.

Ζirkonio εντοπίστηκε στη Σύρο, **Οπάλιο** στη Σαντορίνη, Λέσβο, Εύβοια και Έβρο.

Άργυρος υπάρχει στο Λαύριο, Κίρκη του Έβρου, στη Θάσο, στην Ποντοκερασία Κιλκίς κ.α.

Χαλκός υπάρχει σε μεγάλες ποσότητες σε πολλά μέρη με περισσότερα στα Σκουριά Χαλκιδικής που φτάνουν τους 130.000.000 τόνους. Μόνο με τον χαλκό θα μπορούσαμε να κάναμε την χώρα μας βιομηχανική.

Σίδηρος υπάρχει σε πάνω από 200 σημεία ανά την Ελλάδα τα πιο σημαντικά κοιτάσματα βρίσκονται στη Θάσο, Καβάλα, Γραμματικό Αττικής και στη Σέριφο.

Νικέλιο με 13.900 € ο τόνος υπάρχει σε 110 σημεία της χώρας με τα πιο σημαντικά στην Εύβοια, Άγιο Ιωάννη Βοιωτίας, Λοκρίδα Φθιώτιδας, Καστοριά, Κοζάνη, Πέλλα, Πάρνηθα, Σύρο και Μυτιλήνη κ.α. Η ποσότητα του πάνω από 2.000.000 τόνους.

Χρώμιο ή χρωμίτης μέταλλο ευρείας χρήσεως σε 5.000.000 τόνους και το βρίσκουμε στην Αλμωπία, Κοζάνη, Φάρσαλα, Δομοκό, Λαδιά Έβρου κ.α.

Βωξίτης το αρχικό υλικό για την κατασκευή αλουμινίου. Τα αποθέματα μας είναι 180.000.000 τόνοι και είμαστε από τις μεγάλες παραγωγούς χώρες παγκοσμίως. Τον βρίσκουμε στον Παρνασσό, Γκιωνας, Βροντερό Φλώρινας, δυτικό Πήλιο, Βόλο, Σκόπελο κ.α. **Γύψος** σημαντικό οικοδομικό υλικό με μεγάλη αφθονία στη χώρα μας. Πάνω από 100.000.000 τόνοι είναι τα αποθέματα μας. Υπάρχουν κοιτάσματα αυτού στην Ηγουμενίτσα, Πρέβεζα, Επάνησα, Καρδίτσα, Ακαρνανία, Ηλεία, Κρήτη, Ρόδο, Καβάλα και Λαύριο.

Καολίνης και **Άργιλος** ορυκτά χρήσιμα στη βιομηχανία κεραμικών, κατασκευή οικοσκευών, ηλεκτροτεχνικών υλικών και ως απλά οικοδομικά υλικά υπάρχουν σε αφθονία. Τα συναντάμε στις Σάπες Ροδόπης, Λέσβο, Κίμωλο, Κω, Σαντορίνη, Μήλο, Γρίβα Κιλκίς και Λευκογεία.

Κισσήρη οικοδομικό υλικό σε μεγάλη αφθονία τόσο πολύ που το 11% της παγκόσμιας παραγωγής καλύπτεται από εμάς. Το βρίσκουμε στα υπερδαφνη των νησιών Θήρα, Μήλος, Γυαλί, Λήμνο, Άγιο Ευστράτιο, Λέσβο, Κίμωλο, Κω, Νίσυρο και στην ενδοχώρα στον Έβρο και Έδεσσα.

Μαγνησίτης ορυκτό με μεγάλη χρήση στην βιομηχανία. Η Ελλάς είναι στις 10 πρώτες χώρες παραγωγής παγκοσμίως. Κοιτάσματα υπάρχουν στην Χαλκιδική, Β. Ευβοία, Μυτιλήνη, Νιγρίτα, Κοζάνη, Γρεβενά κ.α.

Μπετονίτης υλικό πολύ ανθεκτικό που χρησιμοποιείται σε δημόσια έργα αλλά και στην έρευνα και παραγωγή πετρελαίου και φυσικού

αερίου. Η χώρα μας παράγει το 9% της παγκόσμιας παραγωγής, ποσό που την κάνει 2η χώρα παραγωγής μετά τις Η.Π.Α. Η Μήλος είναι η κύρια παραγωγός περιοχή ενώ υπάρχει ακόμα στη Λέσβο, Χίο, Έβρο και Κίμωλο σε εκατομμύρια τόνους. Το 98 % της παραγωγής πάει στο εξωτερικό.

Περλίτης οικοδομικό – βιομηχανικό υλικό. Είμαστε 2η χώρα παραγωγής στο κόσμο με 22% μερίδιο αγοράς. Υπάρχει στη Λαδιά Έβρου, Μήλο, Κω, Αντίπαρο και στη νήσο Γυαλί.

Τάλκης υλικό με χρήση στην κατασκευή χρωμάτων, πλαστικών, χαρπών, ελαστικών, φαρμακευτικών ειδών, καλλυντικών κ.α. Υπάρχει στη Ροδόπη, Τήνο, Ιεράπετρα, Λάρισα, Χορτιάτη Θες/νίκης κ.α.

Φθορίτης με ευρεία χρήση σε πολλά χημικά προϊόντα και τον βρίσκουμε στο Λαύριο, Σέριφο, Θάσο, Κιλκίς και Δράμα.

Φώσφορος που χρησιμοποιείται σε χημικά προϊόντα, παραγωγή λιπασμάτων και απορρυμαντικών μέχρι την παραγωγή πυρομαχικών. Υπάρχει στον Παρνασσό, Κιθαιρώνα, Ιωάννινα, Αιτωλοακαρνανία κ.α.

Λιγνίτη που χάρη σε αυτό έχουμε σήμερα ρεύμα, σύμφωνα με το Ι.Γ.Μ.Ε. 7 δισεκατομμύρια τόνοι υπάρχουν και μπορούν να καλύψουν το 75% της παραγωγής ρεύματος στη χώρα για αρκετό καιρό. 70 εκατομμύρια τόνοι είναι η ετήσια μας κατανάλωση σε αυτό. Υπάρχει στην Ορεστιάδα, Αλεξανδρούπολη, Δράμα, Καβάλα, Φλώρινα, Ρόδο κ.α.

Μαγγάνιο για την παραγωγή βιομηχανικού χάλυβα, αλουμινίου, κατασκευή μαγειρικών σκευών, σκελετών στεγών και αυτοκινήτων υπάρχει άφθονο στη Δράμα, Χαλκιδική, Εύβοια, Κοζάνη κ.α.

Ακόμη υπάρχουν **Σιδηροπυρίτης**, **Σφαλερίτης**, **Σαλνιτίτης**, **Μόλυβδος**, **Ψευδάργυρος**, **Χαλκοσίτης**, **Ιλμνίτης** και **Κοβελίτης** τα οποία είναι ως επί το πλείστο για βιομηχανική χρήση. Τα βρίσκουμε στα Μαντεμοχωρία Χαλκιδικής.

Άστριος ορυκτό για την παραγωγή ειδών υγιεινής, πλακιδίων, κεραμικών πορσελάνης και σε βιομηχανικές εφαρμογές. Όλες οι ανάγκες για το ορυκτό αυτό καλύπτονται από εισα-

γωγές από άλλα κράτη. Υπάρχει στον Έβρο, Δράμα, Θεσσαλονίκη, Σιθωνία, Σαμοθράκη και Σουφλί.

Στη χώρα μας ακόμα υπάρχουν και εξορύσσονται κοιτάσματα Αλιτη, Αμιάντο, Δουλομπίτες, Ανθρακικό ασβέστιο, Τραβερίνη, Ασβεστόλιθους, Άσβεστη, Χουνπίτης, Υδρομαγνησίτης, Αταπουλίτης, Σεπιολίθους, Βαρυτή, Βερμικουλίτη, Βαλαστονίτη, Βορικά Ορυκτά, Γρανάτη, Ανυδρίτη, Γραφίτη, Διατομίτη, Ζεόλιθους, Κορούνδιο, Ολιβίνη, και αρκετά άλλα ορυκτά χρήσιμα στην καθημερινή μας ζωή αυτούσια ή κατεργασμένα.

Ένα άλλο μεγάλο κεφάλαιο για την οικονομία μας είναι τα Μάρμαρα και οι Γρανίτες. Η Ελλάδα είναι στις 10 πρώτες χώρες παγκοσμίως στη παραγωγή.

Το 60% της παραγωγής μας είναι από την Μακεδονία αλλά τα ποιο περιζήτητα και ακριβότερα μάρμαρα είναι της Θάσου, Πεντέλης και Πάρου. Τα καλύτερα γρανιτικά πετρώματα υπάρχουν στην Βρόντου Σερρών, Πισοδερι και Άγιο Γερμανό Φλωρίνης, Δράμα, Καβάλα, Χαλκιδική κ.α.

Εκτός από τους πολύτιμους και ημιπολύτιμους λίθους και των μεταλλικών και θειούχων ορυκτών έχουμε και ενεργειακά ορυκτά με κυ-

ριότερο το Πετρέλαιο. Είναι το ορυκτό που μας έχει κάνει υποτελείς στα ξένα συμφέροντα και μας κρατά σε συνεχή πόλεμο με την Τουρκία. Τα μεγαλύτερα κοιτάσματα υπάρχουν στη Θάσο σύμφωνα με τον κοσμήτορα του Α.Π.Θ. κο Παπαγεωργόπουλο στη θέση Μπαμπουρας που φτάνει τα 1,1 δις βαρέλια πετρέλαιο. Μπορεί λοιπόν να παράγουμε 200.000 βαρέλια την ημέρα. Οι πολυεθνικές ARAMCO, OXYDENTAL, ROYAL DUTCH-SHELL έχουν τον πρώτο λόγο για την εξόρυξη του.

Υπάρχει ακόμα το Φυσικό αέριο όπου σύμφωνα με την εταιρία NAPC στη Θάσο υπάρχουν 1,5 δις κυβικά φυσικό αέριο, στην Επανομή και στη Σιθωνία σύμφωνα με τις TEXACO και ΔΕΠ υπάρχουν 2 δις κυβικά φυσικού αερίου, στο Θερμαϊκό μας λέει η SHELL έχει 1 δις κυβικά, στην Άρτα η ΔΕΠ μας λέει ότι υπάρχουν 1,8 δις κυβικά φυσικού αερίου.

Το μέγα ερώτημα είναι: Γιατί δεν γίνεται καμία προσπάθεια εκμετάλλευσης όλου αυτού του ορυκτού πλούτου που βρίσκεται στο υπέδαφος πολλών περιοχών της Ελλάδας;

Η χώρα που ξόδεψε τόσα τρισεκατομμύρια για την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων, η χώρα των τεραστίων ελλειμμάτων των ΔΕΚΟ, δεν δικαιολογείται πλέον να υποστηρίζουν τα κόμματα ότι δεν υπάρχουν οι πόροι για την εκμετάλλευση αυτού του πλούτου. Άρα υπάρχουν συμφέροντα τα οποία μας κάνουν πόνια στους ισχυ-

ρούς της γης, για να πετύχουν τους στόχους τους.

Εμείς γιατί να μην έχουμε στόχους;

Η μικρή και φτωχή μα όμως ένδοξη Ελλάδα, ποτέ πλέον θα γίνει αυτοκυβερνούμενη; Θα μπορούσε με όλο αυτό τον πλούτο η φτωχή Ελλάδα μας να σβήσει όλο το εξωτερικό της χρέος (300 δις €) και να γίνει ο Βασικός Μέτοχος των Βαλκανίων και του Αιγαίου που όλοι οι μεγάλοι διεκδικούν και θέλουν. Εμείς γιατί όχι;

Βιβλιογραφία: Ιωάννης Παπαζησις «Ο άγνωστος ορυκτός πλούτος της Ελλάδος».

ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Φ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΑΓΑΠΑΩ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ ΤΙ ΝΑ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΡΑΓΕ:

Μήπως παρερμηνεύσαμε την έννοια;

Ερχομαι να περάσω καλά το σαββατοκύριακο, να βρωμίσω, να καταστρέψω, να πάω στον καφενέ να κρίνω, να κατακρίνω, γνώστης των πάντων, περήφανος για το εξοχικό που έφτιαξα (μερικές φορές τριώροφο και με μπαλκόνια - και τι κρίμα που κληρονόμησα από τον παππού μου στο Τρίκολοι και όχι στο Κάστρο...), και να μετράω την αγάπη μου με το πόσο συχνά έρχομαι;» Είναι θέμα μόρφωσης; Παιδείας; Συνειδήσης; Ευαισθησίας; Αδιαφορίας;

Παρόλο το επίπεδο μόρφωσης των παππούδων μας, κληρονομήσαμε ένα χωριό με ιδιαίτερο χαρακτήρα βασισμένο στις πραγματικές ανάγκες του καθενός.

Σήμερα που οι περισσότεροι από εμάς κατέχουμε κάποια μόρφωση και πολλοί από εμάς ζήσαμε και στο εξωτερικό, θα περίμενε κανείς να είναι το χωριό μας διπλά «θωρακισμένο» στο να κρατήσει το χαρακτήρα του. Θα έπρεπε όλοι οι «επιστήμονες» να είναι οι «φύλακες» της οικιστικής παράδοσης και να μην αφήνουν τη φαντασία τους να καλπάζει σε κατασκευές και τοπία που δεν έχουν σχέση με το δικά μας. Εισάγουμε φυτά ακόμα και από μακρινές χώρες λες και χάθηκαν οι μυρτιές, οι κουμαριές και οι μυρωδάτοι ασκινόι!

Αγαπάμε το χωριό μας, φέρνουμε τα παιδιά μας, τα αμολάμε εντελώς αδέσποτα και όταν επιστρέφουμε στη Ρόδο, αφήνουμε πίσω μας πλατεία και σοκάκια με ένα σωρό σκουπίδια. Τι να μας νοιάζει εξάλλου; Ήρθαμε με αγάπη και έτσι κι αλλιώς, τα σκουπίδια θα τα «ποσύρουν» όσες μένουν μόνιμα στο χωριό... στο παρακάτω στενό... ώσπου να φτάσουν στο ρυάκι... Εμείς και τα παιδιά μας να είμαστε καλά για να ξανάρθουμε ...

Αγαπάμε το χωριό μας και πιέζουμε το Δήμο να μας ανοίξει δρόμο, να μας φέρει ρεύμα και νερό μέχρι το χωράφι μας αδιαφορώντας για τις συνέπειες .. ασφαλτώνουμε δρόμους που δεν είναι πρώτης ανάγκης και δίνουμε εκεί λεφτά και ενέργεια... Νοιαστήκαμε και πιάσαμε το Δήμο για το αποχετευτικό που σε λίγο καιρό τα παιδιά μας θα πίνουν νερό από τους βόθρους μας;

Δίνουμε το παρόν σε διάφορα περιβαλλοντολογικά συνέδρια, μιλάμε για την ανακύκλωση, για την εξοικονόμηση ενέργειας, για τις κλιματικές αλλαγές του πλανήτη και αφού εξασφαλίσουμε πως δώσαμε στους άλλους τη σωστή εικόνα, επιστρέφουμε στα σπίτια μας περήφανοι που κάναμε το «καθήκον» μας.

Έγιναν λάθη. Το θέμα είναι να μην επαναληφθούν διότι σε λίγα χρόνια, δε θα αναγνωρίζουμε εμείς οι ίδιοι το χωριό μας. Αγαπάμε το χωριό μας, όχι επειδή πηγαίνουμε τα Σαββατοκύριακα αλλά διότι μπορούμε όλοι μαζί να συμβάλλουμε στο να κρατήσουμε την κληρονομιά των παππούδων μας και να γίνει το χωριό μας παράδειγμα της περιοχής.

Θα ήθελα βέβαια να συνηρώ τον Πολιτιστικό Σύλλογο που συνέβαλε στη δημιουργία της θεατρικής και της χορευτικής ομάδας, τον Ποδοσφαιρικό Σύλλογο που και εκείνος κάνει ότι μπορεί για την προβολή του χωριού μας, όπως επίσης και όσα άτομα συμμετέχουν στο να κρατηθούν τα έθιμά μας.

Έχουμε όλοι την γνώση και την αγάπη, φτάνει να τη στρέψουμε όλοι στη σωστή κατεύθυνση.

*Με πολύ αγάπη
Αργυρώ Πεταλά*

Παραδοσιακό και Αγωνιστικό JU JITSU

γράφει ο Αλέξανδρος Σοφός

Το Ju-Jitsu (Ζιου-Ζίτσου), πρωτοεμφανίζεται στα μοναστήρια του Θιβέτ και καθιερώνεται σαν πρώτη μορφή πολεμικής τέχνης στην Ιαπωνία. Η λέξη Ju-Jitsu είναι σύνθετη και αποτελείται από το "Ju" (Ζιου) που σημαίνει "απαλή" και το "Jitsu" (Ζίτσου) που σημαίνει "τέχνη". Η απαλή αυτή τεχνική βασίζεται στην εκμετάλλευση της δύναμης του αντιπάλου. Με διάφορες τεχνικές επιτυγχάνεται το κλείδωμα των αρθρώσεων προκαλώντας ισχυρό πόνο, χωρίς όμως να τραυματίζεται ο αντιπάλος εφόσον δεν το επιθυμούμε. Το Ju-Jitsu είναι η τέχνη από την οποία προέκυψαν το Καράτε το Τζούντο και το Αικίντο. Είναι λοιπόν ένα σύμπλεγμα του Καράτε και του Τζούντο και έχει πάρα πολλές ομοιότητες με το Αρχαίο Παγκράτιο Άθλημα. Στον παγκόσμιο χώρο, το Ju-Jitsu είναι ένα από τα πιο διαδεδομένα στυλ Μαχητικών Τεχνών με πάρα πολλούς και φανατικούς φιλάθλους.

Αποτελεί την πιο πολύπλευρη πολεμική τέχνη που υπάρχει σήμερα. Κάποιος που γνωρίζει καλά αυτή την πολεμική τέχνη, είναι ικανός να αυτοαμυνθεί ενάντια σε κάθε είδος αντιπάλου (δυνατότερο, βαρύτερο κλπ.). Ήταν η πολεμική τέχνη που γνώριζαν οι ονομαστοί σε όλους πολεμιστές της Ιαπωνίας, Σαμουράι, οι οποίοι δραστηριοποιήθηκαν στην Ιαπωνία τον 12ο αιώνα. Οι ρίζες της βρίσκονται μέχρι και 2.500 χρόνια πίσω Τέλος, ανάλογα με την χώρα ή την ήπειρο που βρισκόμαστε, ίσως το δούμε ναγράφεται με διάφορους τρόπους. Όμως, το Ju-Jutsu, το Jiu-Jitsu, το Jiu-Jutsu κλπ. είναι όλα ένα: το Ju-Jitsu.

Η μορφή του Ju-Jitsu σήμερα

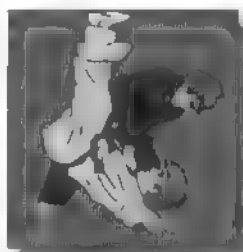
Το Ju-Jitsu είναι όχι μόνο μια παραδοσιακή πολεμική τέχνη αυτοάμυνας, αλλά και ένα δυναμικό και ευγενικό άθλημα με πλήρη γκάμα τεχνικών, τόσο στην όρθια μάχη όσο και στη μάχη εδάφους. Το κάθε παιδί, ανεξάρτητα από το φύλο του, από την ηλικία των 5 ετών και πάνω μπορεί να επιδοθεί στο Ju-Jitsu έχοντας διαφορετικούς στόχους, που ξεκινούν από

την απόκτηση καλής φυσικής κατάστασης και φτάνουν στην ολοκλήρωση του χαρακτήρα του. Είναι από τους πιο επιστημονικούς τρόπους αξιοποίησης των ανθρώπινων δυνατοτήτων στο αδιάσπαστο σύνολο πνεύματος-σώματος. Συνεπώς, μπορούμε να πούμε ότι σήμερα το Ju-Jitsu αντιπροσωπεύει δύο πράγματα. Από τη μία πλευρά είναι μία τέλεια μορφή αυτοάμυνας και από την άλλη ένα άθλημα με εξαιρετικό ενδιαφέρον.

Το Ju-Jitsu διακρίνεται για την δυναμικότητα, την ευγένεια, τον σεβασμό και την πολύπλευρη γνώση με την οποία είναι καταρτισμένοι όλοι όσοι ασχολούνται με αυτό. Χαρακτηρίζεται ως η τέλεια μορφή αυτοάμυνας, καθώς περιέχει τα πάντα: αποκρούσεις, κτυπήματα, όρθια πάλη με ρίψεις και κλειδώματα, μάχη εδάφους με λαβές και γενικά πλήρη έλεγχο του αντιπάλου. Η αρχή πάνω στην οποία στηρίζεται το Ju-Jitsu δεν είναι η δύναμη. Ο αθλητής του Ju-Jitsu αποφεύγει τα κτυπήματα και εκμεταλλεύεται τη δύναμη του αντιπάλου προς όφελός του.

Με άλλα λόγια, φεύγει από το σημείο στο οποίο κατευθύνεται η δύναμη του αντιπάλου του και τοποθετώντας ανάλογα το σώμα του, του "σπάει" την ισορροπία και τον φέρνει σε μειονεκτική θέση.

Για το λόγο αυτό, το Ju-Jitsu είναι μία τέχνη που για να την τελειοποιήσει κάποιος χρειάζεται να αποκτήσει πολύ καλή ισορροπία ο ίδιος και πολύ καλή αίσθηση συγχρονισμού της κάθε κίνησης, είτε αυτή είναι κάποιο χτύπημα, είτε απλά η σωστή τοποθέτηση του σώματός του για να πραγματοποιήσει μία ρίψη. Πέρα όμως από την αυτοάμυνα και την αυτοπροστασία, το Ju-Jitsu αποτελεί ένα συναρπαστικό άθλημα, που έχει πολλούς και πιστούς θαυμαστές σε όλο τον κόσμο. Αυτό φαίνεται όχι μόνο από τον αριθμό των αθλητών που το εξασκούν, αλλά και από τον αριθμό των θεατών που βρίσκονται στις εξέδρες κατά την διάρκεια Βαλκανικών, Ευρωπαϊκών και Παγκοσμίων Πρωταθλημάτων στα οποία συμμετέχει και η Ελλάδα εδώ και 15 χρόνια, με σημαντικές διακρίσεις.

Αγαπημένε μας πατέρα...

Θέλω μέσω αυτού του περιοδικού να κάνω μια αφιέρωση για τους αγαπημένους μου γονείς. Τον αδιαγάπητο και σεβαστό μου

πατέρα Παπασταμάτη και την αγαπημένη μου μητέρα πρεσβυτέρα Μαρία οι οποίοι έχουν εγκαταλείψει αυτή την ψεύτικη ζωή και εύχομαι η μνήμη τους να είναι αιωνία. Ήμουν ένα κοριτσάκι 19 χρονών όταν η μοίρα αποφάσισε, επίσης και οι δύσκολες συνθήκες της ζωής να μας αναγκάσουν να τους αποχωριστούμε. Ήμασταν 3 αδέρφια και τα 3 φύγαμε μακριά τους και έμειναν οι γονείς μας μόνοι τους. Η μόνη τους παρηγοριά ήταν η αλληλογραφία, με την οποία εκφράζανε τον πόνο τους τραγουδιστά. Επίσης και εμείς με τον ίδιο τρόπο ανταποδίδαμε απαντώντας στα γράμματά τους.

Χρόνια πολλά εξήσανε μέσα στο χωριό μονάχοι στις πράξεις και καθήκοντα ακλόνητοι ήταν βράχοι. Ζούσανε ολομόναχοι στο χωριό μας χρόνια και στερηθήκανε χαρές από παιδιά και εγγόνια. Όταν αποφασίσαμε κοντά τους για να 'ρθούμε λίγη χαρά να νοιώσουνε και εμείς να χαρούμε. Ότι ποθεί ο άνθρωπος και πάντα ότι γυρεύει, άλλες μεν βουλέ ανθρώπων και άλλα ο Θεός κελεύει. Και η συνέχεια με τα τραγούδια του Παπασταμάτη γραμμένα από τα ίδια του τα χέρια.

Αγαπημένα μου παιδιά Στέργο και Ανθίτσα.
Ολόχρυσα εγγόνια μου Τσαμπίκα Νεκταρία.
Της μάνας πάρτε τις ευχές βαθιά που την καρδιά που λιώνει καθημερινά ζητώντας τα παιδιά της.
Τραγουδιστό το γράμμα μου γεμάτο από πάθος να διορθώσω προσπαθώ γιατί έπεσα σε λάθος.
Ήταν ημέρα Σάββατο Μαΐου δεκαέξι,
σπκώθηκα πολύ πρωί σχεδόν πρωτού να φέξει.
Όνειρο είδα απατηλό κάπως απορημένο
και είπα πως κάτι σήμερα καινούριο περιμένει
και παρακάλιου βγάλε το εις το καλό Θεέ μου.
Ξύπνα λέγω στη μάνα σας καθόλου δεν προσέχω,
είδα όνειρο παράξενο που συ δεν το κατέχεις.
Είδα όνειρο παράξενο αλλιώτικο από τα άλλα,
θαρρώ και προορίζομαι σήμερα για κρεμάλα.
Παίρνω το γράμμα και τρέχω να βρω τη μάνα
να το διαβάσουμε μαζί γιατί το 'χουμε τάμα.
Τρέχω σαν δώδεκα χρονών παιδί που τη χαρά μου, που

είδα το γράμμα να έρχεται που τα χρυσά παιδιά μου.
Το παίρνει που τα χέρια μου με τόση νοσταλγία
τ' ανοίγει και διαβάζει το γεμάτη αγωνία.
Ξάφνου τα μάτια ποταμός τρέχουσι και των δύο μας
διαβάζοντας τραγουδιστά είδηση των παιδιών μας.
Νοσταλγημένα δίστιχα και παραπονεμένα
μας στείλαν τα παιδάκια μας που είναι μακριά στα ξένα.
Γιορτές μεγάλες ήρθανε το Πάσχα εορτάζουν
μα οι γονείς τους λείπουν που είστε τους φωνάζουν.
Γιορτάζουν με παράπονο και με μεγάλη λύπη
γιατί που τα τραπέζια τους κάποιος δικός τους λείπει.
Είν' όλα συγκινητικά διαβάζουμε και κλαίμε
μα ξαφνικά zalίστηκα κι άρχισα να χτυπιέμαι.
Κάπου σε μια παράγραφο το σώμα μου μαράθη ...
της λέω γρήγορα φωνάζω κάθε λίγο...
σακούλι βιαστικά στον Άγιο θε να φύγω
πάω να προσευχηθώ στον Άγιο Νεκτάριο
να τον παρακαλέσω να μου πει το νέο το χαμπάρι.
Ξεκίνησα γοργά γοργά σταμάτητα βαδίζω
έχω να μάθω κατιτί που τάχα δεν γνωρίζω.
Ιδρωμένος έφτασα ακόμα θαρρώ και τρέχω,
παρακαλώ τον να μου πει κάτι που δεν κατέχω.
Χίλιες μετάνοιες έβαλα Άγιε φανέρωσέ μου,
τρέξε δες τα παιδάκια μου, γύρνα πίσω και πες μου.
Τι τρέχει, τι το ξαφνικό σήμερα μου συμβαίνει
τάχα το παράξενο σαν τι με περιμένει.
Πάνω στην αγωνία μου σωστά δεν περιπέζω,
γυρίζω βλέπω ξαφνικά πίσω μου τον Εγγλέζο.
Σου φέρνω είδηση γράμμα που τα παιδιά σοι
εύχομαι να 'ναι ευχάριστο ως νοσταλγεί η καρδιά σου,
διαβάζω ποιος μου το ' στείλε και με βιασύνη φεύγω.
Χτυπιόμουνα κατάμουτρα με λύπη και με πάθος
ήμουν αδικαιολόγητος εγώ το 'χω το λάθος.
Μα θέλεις κόρη μου χρυσή σου λέγω άκουσέ με.
Είπα να για να ξεκουραστώ γιατί ήμουν κουρασμένος
και μες του Πάσχα τις γιορτές απασχολημένος.
Ίσως αδικαιολόγητα να είναι τα γραπτά μου
μα εγώ ποτέ δεν σας ξεχνώ ολόχρυσα παιδιά μου.
Μακριά μου κι αν ευρίσκεστε σας διλοκαμαρώνω.
Σας δίνω την καρδούλα μου σε με δε γερατίζει,
πάρτε τη να ' ναι κτήμα σας δροσιά να σας δροσίζει.
Πάρτε τη την καρδούλα μου,
χίλιες φορές κάθε στιγμή να ' χετε την ευχή μου.
Χίλιες φορές σας εύχομαι στην Εκκλησία φεύγω
σε σένα έχω το θάρρος μου ολόχρυσέ μου Στέργο
και στις χρυσές εγγόνες μου Τσαμπίκα Νεκταρία
πάρτε ευχές που τον παππού και τη γιαγιά Μαρία.

Κλεάνθη Αγγελή

Από το Χορευτικό Τμήμα του Συλλόγου μας

Με αφορμή την έκδοση του περιοδικού αποφασίσαμε κι εμείς τα παιδιά του χορευτικού τμήματος να γράψουμε λίγα λόγια για τη μέχρι τώρα εμπειρία μας.

Πέρασαν πολλά Διοικητικά Συμβούλια μα λίγα ενδιαφέρθηκαν για τις παραδόσεις μας.

Τα τελευταία χρόνια ψηφίστηκαν δικαίως κατά την άποψή μας άνθρωποι που έδειξαν ενδιαφέρον για τις παραδόσεις του χωριού μας.

Οι Σκληπενοί όπως όλοι γνωρίζουμε ήταν ξακουστοί στο χορό και ιδιαίτερα στη σούστα, γνωστή ακόμα και στο εξωτερικό.

Είμαστε άνθρωποι που έχουμε το χορό και τη λεβεντιά μέσα μας γιατί όπως όλοι γνωρίζουμε ο χορός δεν καλλιεργείται αλλά γεννιέται μέσα μας. Από ιστορίες των γιαγιάδων μας αλλά και μεγαλύτερων γυναικών καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι σκληπενοί και ιδιαίτερα οι άντρες ξεχώριζαν για τη λεβεντιά τους. Η χάρη αυτή μεταδιδόταν από γενιά σε γενιά κάνοντας περήφανο το χωριό μας και πιο γνωστή τη φήμη μας ως χορευτές.

Τα τελευταία χρόνια όμως η χάρη αυτή παραμελήθηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό. Κανείς δε νοιαζόταν για τις παραδόσεις μας και ειδικά για τη σούστα μας. Αυτό είναι πολύ οδυνηρό για μας που αποτελούμε τη νέα γενιά του Ασκληπείου και μεταφορικά «τον αγγελιοφόρο» που θα μεταφέρει τις παραδόσεις στις επόμενες γενιές του Ασκληπείου που θα ακολουθήσουν. Ακόμα καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι από τη χάρη και τη φήμη που είχαμε παρέμεινε μόνο η φήμη ενώ η χάρη χάθηκε.

Όλοι έχουν να λένε για τη Σκληπενή σούστα μας, δεν βλέπουν όμως τίποτα. Το Δ.Σ. που δημιουργήθηκε το 2005 έκανε το ξεκίνημα για την εκμάθηση της σκληπενής σούστας και όπως λένε ξαναγεννήθηκε μέσα από τις στάχτες της όπως ο φοίνικας. Έγιναν προσπάθειες και πολλά κορίτσια με τη βοήθεια γυναικών προσπάθησαν να μάθουν τη σούστα με ικανοποιητικά αποτελέσματα. Το επόμενο Δ.Σ. που ακολούθησε δηλαδή το σημερινό, μας βοήθησε στην τελειοποίηση αυτής της προσπάθειας που έγινε φέρνοντας δάσκαλο

χορού τον κ. Μανόλη Ζερβό. Ο κ. Ζερβός με πολύ μεράκι και όρεξη έκανε τη νεολαία του Ασκληπείου να λατρεύει το χορό και να αποκτήσει μετά από πολλές προσπάθειες και πάλι τη φήμη του.

Όλοι μας θυμόμαστε που χορέψαμε το περασμένο καλοκαίρι 12 Ιουλίου 2008 σε μια εκδήλωση που είχε οργανώσει ο Πολιτιστικός Σύλλογος με σκοπό την παρουσίαση της παραδο-

Αγαπημένε μας πατέρα...

Θέλω μέσω αυτού του περιοδικού να κάνω μια αφιέρωση για τους αγαπημένους μου γονείς. Τον αδιαγάπητο και σεβαστό μου

πατέρα Παπασταμάτη και την αγαπημένη μου μητέρα πρεσβυτέρα Μαρία οι οποίοι έχουν εγκαταλείψει αυτή την ψεύτικη ζωή και εύχομαι η μνήμη τους να είναι αιωνία. Ήμουν ένα κοριτσάκι 19 χρονών όταν η μοίρα αποφάσισε, επίσης και οι δύσκολες συνθήκες της ζωής να μας αναγκάσουν να τους αποχωριστούμε. Ήμασταν 3 αδέρφια και τα 3 φύγαμε μακριά τους και έμειναν οι γονείς μας μόνοι τους. Η μόνη τους παρηγοριά ήταν η αλληλογραφία, με την οποία εκφράζανε τον πόνο τους τραγουδιστά. Επίσης και εμείς με τον ίδιο τρόπο ανταποδίδαμε απαντώντας στα γράμματά τους.

Χρόνια πολλά εξήσανε μέσα στο χωριό μονάχοι στις πράξεις και καθήκοντα ακλόνητοι ήταν βράχοι. Ζούσανε ολομόναχοι στο χωριό μας χρόνια και στερηθήκανε καρές από παιδιά και εγγόνια. Όταν αποφασίσαμε κοντά τους για να 'ρθούμε λίγη χαρά να νοιώσουνε και εμείς να χαρούμε. Ότι ποθεί ο άνθρωπος και πάντα ότι γυρεύει, άλλες μεν βουλή ανθρώπων και άλλα ο Θεός κελεύει. Και η συνέχεια με τα τραγούδια του Παπασταμάτη γραμμένα από τα ίδια του τα χέρια.

Αγαπημένα μου παιδιά Στέργο και Ανθήτσα.
Ολόχρυσά εγγόνια μου Τσαμπίκα Νεκταρία.
Της μάνας πάρτε τις ευχές βαθιά που την καρδιά που λιώνει καθημερινά ζητώντας τα παιδιά της.
Τραγουδιστό το γράμμα μου γεμάτο από πάθος να διορθώσω προσπαθώ γιατί έπεσα σε λάθος.
Ήταν ημέρα Σάββατο Μαΐου δεκαέξι, σκώθηκα πολύ πρωί σχεδόν πρωτού να φέξει.
Όνειρο είδα απατηλό κάπως απορημένο και είπα πως κάτι σήμερα καινούριο περιμένει και παρακάλιου βγάλε το εις το καλό Θεέ μου.
Ξύπνα λέγω στη μάνα σας καθόλου δεν προσέχω, είδα όνειρο παράξενο που συ δεν το κατέχεις.
Είδα όνειρο παράξενο αλλιώτικο από τα άλλα, θαρρώ και προσορίζομαι σήμερα για κρεμάλα.
Παίρνω το γράμμα και τρέχω να βρω τη μάνα να το διαβάσουμε μαζί γιατί το 'χουμε τάμα.
Τρέχω σαν δώδεκα χρονών παιδί που τη χαρά μου, που

είδα το γράμμα να έρχεται που τα χρυσά παιδιά μου.
Το παίρνει που τα χέρια μου με τόση νοσταλγία τ' ανοίγει και διαβάζει το γεμάτη αγωνία.
Ξάφνου τα μάτια ποταμός τρέχουν και των δυο μας διαβάζοντας τραγουδιστά είδηση των παιδιών μας.
Νοσταλγημένα διότιχα και παραπονεμένα μας στείλαν τα παιδάκια μας που είναι μακριά στα ξένα.
Γιορτές μεγάλες ήρθαν το Πάσχα εορτάζουν μα οι γονείς τους λείπουν που είστε τους φωνάζουν.
Γιορτάζουν με παράπονο και με μεγάλη λύπη γιατί που τα τραπέζια τους κάποιος δικός τους λείπει.
Είν' όλα συγκινητικά διαβάζουμε και κλαίμε μα ξαφνικά zalίστηκα κι άρχισα να χτυπιέμαι.
Κάπου σε μια παράγραφο το σώμα μου μαραθνί ... της λέω γρήγορα φωνάζω κάθε λίγο...
σακούλι βιαστικά στον Άγιο θε να φύγω πάω να προσευχηθώ στον Άγιο Νεκτάριο να τον παρακαλέσω να μου πει το νέο το χαμπάρι.
Ξεκίνησα γοργά γοργά σταμάτητα βαδίζω έχω να μάθω κατιτί που τάχα δεν γνωρίζω.
Ιδρωμένος έφτασα ακόμα θαρρώ και τρέχω, παρακαλώ τον να μου πει κάτι που δεν κατέχω.
Χίλιες μετάνοιες έβαλα Άγιε φανέρωσέ μου, τρέξε δεσ τα παιδάκια μου, γύρνα πίσω και πες μου.
Τι τρέχει, τι το ξαφνικό σήμερα μου συμβαίνει τάχα το παράξενο σαν τι με περιμένει.
Πάνω στην αγωνία μου σωστά δεν περιπέζω, γυρίζω βλέπω ξαφνικά πίσω μου τον Εγγλέζο.
Σου φέρνω είδηση γράμμα που τα παιδιά σου εύχομαι να 'ναι ευχάριστο ως νοσταλγεί η καρδιά σου, διαβάζω ποιος μου το ' στείλει και με βιασύνη φεύγω.
Χτυπιόμουνα κατάμουτρα με λύπη και με πάθος ήμουν αδικαιολόγητος εγώ το 'χω το λάθος.
Μα θέλεις κόρη μου χρυσή σου λέγω άκουσέ με.
Είπα να για να ξεκουραστώ γιατί ήμουν κουρασμένος και μες του Πάσχα τις γιορτές απασχολημένος.
Ίσως αδικαιολόγητα να είναι τα γραπτά μου μα εγώ ποτέ δεν σας ξεχνώ ολόχρυσά παιδιά μου.
Μακριά μου κι αν ευρίσκεστε σας διπλοκαμαρώνω.
Σας δίνω την καρδούλα μου σε με δε γερατίζει, πάρτε τη να 'ναι κτήμα σας δροσιά να σας δροσίζει.
Πάρτε τη την καρδούλα μου, χίλιες φορές κάθε στιγμή να 'χετε την ευχή μου.
Χίλιες φορές σας εύχομαι στην Εκκλησία φεύγω σε σένα έχω το θάρρος μου ολόχρυσέ μου Στέργο και στις χρυσές εγγόνες μου Τσαμπίκα Νεκταρία πάρτε ευχές που τον παππού και τη γιαγιά Μαρία.

Κλεάνθη Αγγελή

Από το Χορευτικό Τμήμα του Συλλόγου μας

Με αφορμή την έκδοση του περιοδικού αποφασίσαμε κι εμείς τα παιδιά του χορευτικού τμήματος να γράψουμε λίγα λόγια για τη μέχρι τώρα εμπειρία μας.

Πέρασαν πολλά Διοικητικά Συμβούλια μα λίγα ενδιαφέρθηκαν για τις παραδόσεις μας.

Τα τελευταία χρόνια ψηφίστηκαν δικαίως κατά την άποψή μας άνθρωποι που έδειξαν ενδιαφέρον για τις παραδόσεις του χωριού μας.

Οι Σκληπνεοί όπως όλοι γνωρίζουμε ήταν έακουστοί στο χορό και ιδιαίτερα στη σούστα, γνωστή ακόμα και στο εξωτερικό.

Είμαστε άνθρωποι που έχουμε το χορό και τη λεβεντιά μέσα μας γιατί όπως όλοι γνωρίζουμε ο χορός δεν καλλιεργείται αλλά γεννιέται μέσα μας. Από ιστορίες των γιαγιάδων μας αλλά και μεγαλύτερων γυναικών καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι σκληπνεοί και ιδιαίτερα οι άντρες ξεχώριζαν για τη λεβεντιά τους. Η χάρη αυτή μεταδιδόταν από γενιά σε γενιά κάνοντας περήφανο το χωριό μας και πιο γνωστή τη φήμη μας ως χορευτές.

Τα τελευταία χρόνια όμως η χάρη αυτή παραμελήθηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό. Κανείς δε νοιαζόταν για τις παραδόσεις μας και ειδικά για τη σούστα μας. Αυτό είναι πολύ οδυνηρό για μας που αποτελούμε τη νέα γενιά του Ασκληπείου και μεταφορικά «τον αγγελιοφόρο» που θα μεταφέρει τις παραδόσεις στις επόμενες γενιές του Ασκληπείου που θα ακολουθήσουν. Ακόμα καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι από τη χάρη και τη φήμη που είχαμε παρέμεινε μόνο η φήμη ενώ η χάρη χάθηκε.

Όλοι έχουν να λένε για τη Σκληπενή σούστα μας, δεν βλέπουν όμως τίποτα. Το Δ.Σ. που δημιουργήθηκε το 2005 έκανε το ξεκίνημα για την εκμάθηση της σκληπενής σούστας και όπως λένε ξαναγεννήθηκε μέσα από τις στάχτες της όπως ο φοίνικας. Έγιναν προσπάθειες και πολλά κορίτσια με τη βοήθεια γυναικών προσπάθησαν να μάθουν τη σούστα με ικανοποιητικά αποτελέσματα. Το επόμενο Δ.Σ. που ακολούθησε δηλαδή το σημερινό, μας βοήθησε στην τελειοποίηση αυτής της προσπάθειας που έγινε φέρνοντας δάσκαλο

χορού τον κ. Μανόλη Ζερβό. Ο κ. Ζερβός με πολύ μεράκι και όρεξη έκανε τη νεολαία του Ασκληπείου να λατρεύει το χορό και να αποκτήσει μετά από πολλές προσπάθειες και πάλι τη φήμη του.

Όλοι μας θυμόμαστε που χορέψαμε το περασμένο καλοκαίρι 12 Ιουλίου 2008 σε μια εκδήλωση που είχε οργανώσει ο Πολιτιστικός Σύλλογος με σκοπό την παρουσίαση της παραδο-

σιακής στολής που ράφτηκε από τη θεία Αργυρώ Σιεργάκη, του συγκροτήματος του χορού και του θεάτρου.

Μετά από ένα χρόνο ο κ. Μανόλης ήρθε για μια ακόμη χρονιά με σκοπό να μας μάθει και πάλι αυτή τη φορά με τη βοήθεια γυναικών τη σκληπενή σουστα. Αργότερα όμως λόγω κάποιων προ-

βλημάτων και παρεξηγήσεων ο κ. Ζερβός έφυγε και στη θέση του ο σύλλογος έφερε νέο δάσκαλο. Μετά από εκκλήσεις που έγιναν από εμάς θέλοντας να επιστρέψει ο κ. Ζερβός, διότι μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα που είχαμε περάσει μαζί καλλιεργήσαμε μια ιδιαίτερη συμπάθεια και αγάπη για εκείνον και τελικά επέστρεψε. Τώρα συνεχίζουμε την προσπάθεια με μεγαλύτερη υπακοή και σεβασμό θέτοντας ως στόχο μας το ταξίδι για κάποια πόλη εκτός Ρόδου θέλοντας να δούμε και ο υπόλοιπος κόσμος την αξία του Ασκληπείου και τους χορούς μας (σκληπενή σουστα). Με τη βοήθεια της Σταματίας Παπαβασιλείου και της Μαρίας Λαουδικου και φυσικά του κ. Μανόλη έχουμε φτάσει σε ένα πολύ ικανοποιητικό αποτέλεσμα εκμάθησης της σουστας.

Μέσα από το χορό μάθαμε και μαθαίνουμε πολλά πράγματα τα οποία ήταν ανύπαρκτα στην αντίληψή μας, περνώντας ευχάριστα την ώρα μας και διασκεδάζοντας με όλη την καρδιά μας. Τέλος ένα μεγάλο ευχαριστώ οφείλουμε να πούμε στον κ. Μανόλη για όλες τις προσπάθειες που έχει καταβάλει τόσο καιρό. Χάρη στη βοήθειά του η ομάδα μας έχει φτάσει πολύ ψηλά. Ακόμα θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε και το σύλλογό μας για όσα μας κάνει και πα-

ρακαλούμε όλους σας να συμμετέχετε και να στηρίζετε αυτή την προσπάθεια.

ΒΑΛΑΝΤΑ ΓΕΩΡΓΑΛΛΟΥ
ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΕΘΑΚΑ
ΜΑΡΙΑ ΑΛΕΞΙΟΥ
ΕΥΤΥΧΙΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ελάτε να χορέψουμε στην όμορφη πλατεία τη σουστα μας τη Σκληπενή θα γράψει η ιστορία!

Ούλοι μεγάλοι και μικροί
μες τον χορό εμπείτε να μάθετε
τη σουστα μας που τόσο λαχταρείτε.

Μ' αρέσει που είμαι Σκληπενός
μ' αρέσει να χορεύω
τη σουστα μας τη σκληπενή
μες το μυαλό μου έχω.

Οι Σκληπενοί μας οι χοροί
έχουν μεγάλη χάρη, ελάτε
να χορέψουμε με δόξα και καμάρι.

Η Σκληπενή η σουστα μας
έχει μεγάλη χάρη γιατί είναι ξακουστή
ακόμα και στη Μάνη.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ ΓΕΩΡΓΑΛΛΟΥ
ΜΑΡΙΑ ΠΕΘΑΚΑ
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΕΘΑΚΑ

Κανάκια

Εκέρδισα τη λεμονιά
με τα ωραία κλώνια
που πότιζα και σκάλιζα
που τα παιδικά μου χρόνια.

(γαμπρός)

Καλώς τονε το Ρήγα μου
και τα πεθερικά μου
που γώ για σας παράτσα
γονείς και Καναδά μου.

Κολώνια Καναδέζικη
τον Ρήγα μου θα ράνω
και τους καλούς μου
τους γονείς που πρόκειται να κάνω.

Έφερα που τον Καναδά
ξερετική κολώνια
να ράνω τα νοκοκυριά
που φτιάχνετε από χρόνια.

(νύφη)

Σοφέ με τη σοφία σου
εκέρδισες το τζόγο
επήρες τη Στεργούλα μας
αυτό σου φτάνει μόνο.

Ποιός είδε τέτοιο πόλεμο
με τέτοιο δυναμίτη
Πατέρας πέντε κοριτσιών
να φεύγει που το σπίτι.

Αλέξης Πελεκάνος

Κάνετε στάση κάνετε σ' αυτό
το σταυροδρόμι,
για νά 'ρθει και ο πατέρας της
να μην εμπούμε μόνοι.
Βαγιανή Πελεκάνου (Καζούλη)

Η μάνα που σε γέννησε
και που σε κοιλιόπονα
Ακούμπησε στο μάρμαρο
και σ' έκανε κολώνα.

Ελένη και Στεργούλα μου
ώ Κυρανιά κ' Ελπίδα
και για την Φρειδερίκη μου
τη χάνω την πατρίδα.

Βασίλης Πελεκάνος

Νύφη μου πεντάμορφη
ανθέ του παραδείσου
σου έδωκα βασιλικό
και αντάμα του κοιμήσου

Νύφη μου πεντάμορφη
νύφη τσακιρομάτα
θέλω νάχεις το Γιώργη
ωσάν τα δυό σου μάτια

Σταμάτης Σοφός

Βασίλη και Βασιλικό
ελάτε που τα Ξένα
παντρεύετε η Στεργούλα σας
πάει σε άλλα χέρια.

Χατζηλαζάρου Σταμάτης.

Σημείωση:

*Οι γονείς της νύφης δεν ήταν στον γάμο,
ήταν μετανάστες στον Καναδά.
Ο γάμος ήταν της Στεργούλας και του Γιώργη Σοφού*

Όνομα υπέρ

Μια μελαμψή χορεύτρια, μια Αφροδίτη,
σαν φίδι το λυγρό της το κορμί
άρχισε να λικνίζει.

Κίνηση αργή, ρυθμική,
απόλυτα σαγηνευτική.
Αναρωπείσαι αν το πλάσμα αυτό
γεννήθηκε στη γη.

Αυτό που την κάνει ονειρική
είναι ό,τι φοράει στο κορμί.
Στολίδια που σου τραγουδούν,
στολίδια που σε πολιορκούν.

Η καρδιά αγκιστρώνεται
και θες τα ίδια ν' αποκτήσεις.
Νιώθεις πως κάθε σου κενό
μ' αυτά θα το γεμίσεις.

Το βλέμμα της το φωτεινό
σκραβώνει την καρδιά σου.
Το λαμπερό χαμόγελο
καίει τα σωθικά σου.

Σε προσκαλεί η ίδια σε χορό.
Χάνεις τα λογικά σου.
Ο χορός ξεκίνησε.
Ιλίγγους σε γεμίζει.

Κατέκτησες τον κόσμο
και όλα τα προβλήματα τα έχεις αφανίσει.
Το μόνο που ζητάς,
ο χορός ποτέ να μην τελειώσει.

Εκείνη σκύβει, σου γαργαλάει το αυτί
και η φωνή σ' αιχμαλωτίζει.

Σου λέει το μυστικό,
πώς να κρατήσεις αιώνια το χορό.
Τα στολίδια μου αν αποκτήσεις,
ποτέ δεν πρόκειται να ξεμεθύσεις.

Όλοι θα σε θαυμάζουν
και θα σε λογαριάζουν.
Τέτοια σου λέει και τα γλυκόλογά της
τα μυαλά ταράζουν.

Βεβαίως υπάρχει αμοιβή
για να τ' αποκτήσεις.
Αλλά εδώ μιλάμε
για το πρώτο το σκαλί,
αν θες να ξεχωρίσεις.

Εδώ αρχίζει ο Γολγοθάς,
Γολγοθάς που δεν οδηγεί
σ' Ανάσταση, αλλά σε απομάκρυνση.
Απομάκρυνση από κάθε τι
κοινωνικό, ανθρώπινο, ζεστό.

Εδώ λέω να σταματήσω.
Από τη χάρτα μου,
την πένα μου όμως
δεν λέω να ξεκολλήσω.

Έγκλημα ίσως
να μη σου τη συστήσω.
Τη φωνή της λέω να χρησιμοποιήσω.
Επίθετο **Κατανάλωση**

Όνομα υπέρ.
Γλυκέ μου παρτενέρ.

Αρχιμανδρίτης
π. Ηούχιος Θάνος

Αποκριές στον προπολεμικό Ασκληπείο

Αν είστε σεμνότυφοι, ή δεν σας «πάνε», ή αρέσουν τα «αδιάντροπα» καλό θα ήταν να σταματήσετε εδώ και να μην προχωρήσετε περισσότερο στο διάβασμα,... αλλά από ότι βλέπω είσαι και εσύ Σκληπενός/η κατά κανόνα ανάλατος αφού η νοοτροπία μας, τα αστεία μας κατά τους γείτονές μας, (εννοώ τα χωριά) ήταν άνοστα και ανάλατα. Αφού και ο κατά την παράδοση Δεσπότης που μας αποκάλεσε «ανάλατους» ήταν προκατειλημμένος.

Το κλασικό μας παραδοσιακό τραγούδι του γάμου, που όπως οι παλαιότεροι γνωρίζουν, τραγουδιέται «εν χορώ» κάπου σε ένα του σημείο ο μπροστάρης αναφωνεί «Τις παχιές αποκριές μοιράzaσι... μια γριά, μα τι γριά φώναζε που μακριά, φήστε μου και με καμιά...».

Αν θέλαμε να βρεθούμε νοερά μια Κυριακή της Απόκριω στο προπολεμικό Ασκληπείο θα βλέπαμε ότι, κάθε καλή νύφη έπρεπε να μαγειρέψει το καλύτερό της φαγητό κατά κανόνα με κρέας, και να το μεταφέρει στο σπίτι του πεθερού ή εν πάση περιπτώσει στο σπίτι του μεγαλύτερου από την οικογένεια, όπου και θα γινόταν το μεγάλο φαγοπότι. Αφού στην «γωνιά», όπου και το τζάκι, στρωνόταν η τρίχενι σεντόνα και τα προσκέφαλα μπαίναν στην σειρά για να κάτσουν οι άντρες, με κεντρικό πάντα τον μεγαλύτερο στην οικογένεια, άρχιζε το γλέντι. Φαγητό ποτό και οπωσδήποτε η ημέρα αυτή ήταν ιδανική για προξενιά (Σιάσματα). Αφού τελείωνε το φαγητό, το τραγούδι

,ο χορός οι γυναίκες έπαιρναν τα ανήλικα παιδιά στο σπίτι για να κοιμηθούν, αλλά επέστρεφαν στο γλέντι και επέστρεφαν για να πάρουν μέρος στο τελικό στάδιο του γλεντιού που ήταν το Κουκούλωμα με την σεντόνα, όπου, όπως αναφέρει στο βιβλίο του ο λαογράφος μας Στούππος Στέργος, ολόκληρη η οικογένεια σκεπαζόταν με την σεντόνα και γινόταν μια ανήπιτη Διονυσιακή τελετουργία που ακόμη και σήμερα θα μας ήταν αδύνατο να καταλάβουμε, αφού το τελετουργικό δεν έφτασε ποτέ σε εμάς.

Το έθιμο αυτό θεωρείται πανάρχαιο και έρχεται κατ' ευθεία από την αρχαία Ελλάδα και την λατρεία του Διονύσου, αφού στο Ασκληπείο την ακολουθούσαμε.

Άλλες εκδηλώσεις λα-

τρείας ήταν το παιχνίδι του Ζιώουρου, ο Σκληπενός σωρός, η Μαρία γκάλλα γκάλλα κλπ. Το παιχνίδι της «τρίχενης σεντόνας» ήταν η κατάληξη της ημέρας. Είχε βέβαια προηγηθεί η Σατυρική περιφορά του Διονύσου όπου γινόταν το πρωί μετά την εκκλησία σε όλα τα καφενεία. Γυναίκες ντυνόntonταν με ανδρικά ρούχα με τρόπο ώστε να μην είναι δυνατή η αναγνώρισή τους, αλλά ταυτόχρονα φρόντισαν να κατασκευάσουν από δέρμα ανδρικούς υπερμεγέθεις φαλλούς που κρατούσαν μπροστά τους.

Στην πομπή μπροστά ήταν ντυμένος κάποιος με δέρμα κατσίκας στο κεφάλι φορούσε κέρατα και στο λαιμό κουδούνες όπως αυτές που φορούσαν στα ζώα. Τα πόδια ήταν ντυ-

μένα με δέρμα με τρόπο ώστε να φαίνονταν, «τραγοπόδαρα». Προφανώς εμπνευσμένο από την ιστορία του τραγοπόδαρου. Οι γιαγιάδες, προγιαγιάδες μας περνούσαν από όλα τα καφενεία, έμπαιναν μέσα, πείραζαν σεξουαλικά του άνδρες και ειδικότερα τους γεροντότερους όπου τους «εβουτούσαν που κάτω», καθόντουσαν πάνω τους τους αγκάλιαζαν ακόμα και τους φιλούσαν με το θάρρος της ανωνυμίας και της οικογενειακής αγάπης. Οι άνδρες βέβαια δεν είχαν κανένα δικαίωμα ούτε καν να ακουμπήσουν τις γυναίκες.

Αν παρ' όλα αυτά κάποιος άπλωνε το χέρι του παραπάνω τότε όλες μαζί του ορμούσαν και αλίμονο του. Του κατέβάζαν τα παντελόνια ή την βράκα και τον ξεβράκωναν μέσα στο κα-

φενείο, τον έδερναν αλύπητα και ας ήταν και συγγενείς τους.

Αυτό το ξέφρενο γλέντι κρατούσε μέχρι το μεσημέρι και αμέσως μετά οι γυναίκες πήγαιναν για μαγείρεμα και ετοιμασίες για το βράδυ που παραπάνω περιγράψαμε.

Να θυμάστε «Το ανάλατο λατίζιστο και έτσι το νοστιμεύς.
Τον άγριο που τα βουνά
δύσκολα το μερεύς».

(Τραγούδι του Γιώργη Στεργάκη)

Υ.Σ. Τα παραπάνω έθιμα μου τα έχουν περιγράψει λεπτομερώς οι Πέθακας Αναστάσιος (γεροναστάσις), Ματσάγγος Εμμανουήλ και Στέργος Στούππος)

Καραγεωργίου Γιάννης του Φιλίππου

Για τον ΑΡΓΥΡΗ

Είσαι θεριό που κείτεται κορμί που δε νικιέται. Γιατί όλοι εμείς οι φίλοι και συγχωριανοί σου, δεν θέλουμε να πιστέψουμε πως ο Αργύρης μας, το Αργυράκι μας δεν θα είναι πιά ανάμεσά μας. Θα είσαι εδώ τριγύρω μας, στις παρέες μας, στα τραπέζια με τις πρέφες μας, στις χαρές μας, και στις δυσκολίες μας. Συμμετείχες και βοηθούσες και το Μ.Σ. ψήνοντας στις συναυλίες χιλιάδες σουβλάκια, έτσι επειδή ήθελες το γενικό καλό του τόπου μας. Δεν υπάρχει Ασκληπενός και μή, που να μην τον εξυπηρετήσεις τρέχοντας παντού μέσα στο Νοσοκομείο της Ρόδου. Εμείς όλοι ευεργετηθήκαμε από εσένα, μας βοήθησες πολύ, σου είμαστε ευγνώμονες, ο καθένας χωριστά και όλοι μαζί έχουμε να σου πούμε τώρα ένα μεγάλο ευχαριστώ.

Δεν μπόρεσαμε όμως φίλε να σου ανταποδώσουμε ότι έκανες Εσύ για όλους εμάς. Δυστυχώς δεν μπορέσαμε να κατανικήσουμε ούτε εσύ, ούτε και εμείς, με αυτό που εσύ πάλευες κάθε μέρα, με πείσμα και σθένος. Είχες ψυχή και καρδιά μεγάλη και γιαυτό όλοι σε αγαπούσαν. Εμείς όλοι μπορεί να σε πειράζαμε αλλά δεν το κάναμε από κακία. Ξέραμε πως ήθελες και εσύ τέτοια αστεία και στο τέλος πάλι δεν παρεξηγούσες.

Δίκαια λοιπόν πρέπει να σε θυμόμαστε σαν ένα άνθρωπο της παρέας, λαϊκό, απλό, καλοσυνάτο και με πολλές ευαισθησίες. Η θύμησή Σου θα είναι παντοπινή. Η μορφή Σου θα περιπλανιέται γύρω μας σαν να μην έφυγες ποτέ. Θα είσαι πάντα στη σκέψη μας και στη καρδιά μας. Μια μεγάλη μορφή αγαπημένη, ένας εγκάρδιος άνθρωπος, μια διαχρονική παρουσία. Μια τέτοια απουσία σαν του Αργύρη, μας κάνει να αισθανόμαστε όλο και λιγότεροι, όλο και πιο μόνοι. *Καλό Σου ταξίδι σύντροφε και φίλε Αργύρη.*

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Οι Νέξεις της Σκληπενής Γιαγιάς

Το παρακάτω λεξιλόγιο χαρίζετε στους νέους και νέες του Ασκληπείου για να μην ξεχάσουν τις ρίζες της γλώσσας που οι παππούδες τους μεγάλωσαν, και να μπορούν αυτοί σήμερα να λέγονται Σκληπεννοί.

Το παρακάτω λεξιλόγιο θα εμπλουτιστεί και με άλλες ξεχασμένες λέξεις και εκφράσεις και καλούμε όσους γνωρίζουν κάποιες από αυτές να τις καταγράψουν για να είναι διαθέσιμες για δημοσίευση στο επόμενο τεύχος.

Π

Αγγειά = Πράγματα
Αγκαστρωμένη = Έγκυος
Αθοκούφι = Μια τρύπα πίσω από το τζάκι όπου έβάζαν την στάχτη
Ακράννης = Της ίδιας ηλικίας
Ακρόμους = Βεράντα
Αλαφάντης = Καπνοδόχος
Αλεσφακιά = Βότανο
Αλευρία = Φαγητό με αλεύρι και ζάχαρη
Αλιά = Γελάδα
Αμούργι = πλίνθο δοχείο που άρμεγαν το γάλα
Ανεράες = Νεράιδες του νερού
Αντιπόρι = ειδικό ξύλο που στηριζόταν η πόρτα
Αποκρίατος = Αποθήκη του σπιτιού που έβάζαν τα ξύλα και διάφορα άλλα αντικείμενα
Αποριά = πέτρα (τη χρησιμοποιούσαν συνήθως σε καμpanariό ή σε καμάρες παλαιών σπιτιών
Τσακουτσιόστρα = ατσάλι που το τρίβανε σε ειδικές πέτρες και πειτούσε σπινθήρες (για να ανάβουν φωτιά)
Άρεκλα = Αποθήκη σιταριού μέσα στο σπίτι
Αρμαλιά = κλαδί από σχίνο που συνδέει το αλέτρι με το ζυγό
Αρμαστή = αρραβωνιαστικιά

Αρσίζης = Άτακτος
Αρφός = Αδελφός
Ασκοινός = σχοίνος
Αστροπελέκι = Κεραυνός

Β

Βαστάος = σύνορο (χώρισμα κάποιου κτήματος)
Βέρβελα = Κόπρانا κατσικιού
Βούλα = Η μετά τη λαβή καμάρα του αρότρου
Βουλώ = Βουλιάζω
Βούρβουλας = κολοκύθα όπου έβάζαν μέσα ελιές
Βούρια = κατεργασμένο δέρμα κατσικιού που έβάζαν μέσα της τροφές τους, περισσότερο το χρησιμοποιούσαν όταν πήγαιναν κυνήγι και το κρεμούσαν στις πλάτες
Βράστη = Ζέστη
Βυτίνα = Δοχείο όπου έβάζα ελιές ή τυρί για συντήρηση

Γ

Γάρνης = δεν παραδέχεται το σωστό, ο πονηρός ο μπλοφαδόρος απατεώνας
Γημηνιά = παπούτσια χαμηλά
Γιαλούα = Νεράιδα
Γιαμιάς = Αμέσως
Γιάρνης = Φίλος σε γειτονικό χωριό
Γκιλώνω = Κεντρίζω
Γκολλώ = Κυνηγώ
Γωντάγρα = Τανάλια
Γωνιά = Ο χώρος γύρω από το τζάκι (κούμελο) όπου συνήθως καθόταν η οικογένεια για φαγητό, αλλά και κοιμόντουσαν τα παιδιά ή και επισκέπτες.

Δ

Διαλίζω = Χτενίζω
Δούα = εδώ

Ε

Εγίες = Είδες
Έζνες = Ζούσες
Εκεία = εκεί

Ζ

Ζγιωφι = καμπυλωτό ξύλο που στηριζόντουσαν τα παιδιά κι μάθαιναν να προχωρούν (στρατούρα)

Ζέβλα = Εξάρτημα οργώματος (ξύλινο περι-
λαίμιο των ζώων)

Ζένω = Βρομίζω κάτι

Ζήος = Ο ζυγός των ζώων

Ζυγός = Ξύλο που τοποθετούσαν το αλέτρι)

Θ

Θρινί = Εργαλείο που χρησιμοποιείτε στο
πέταγμα του αχύρου για το ξεχώρισμα του
από το σιτάρι

Κ

Καβανόζης = Μπρίκι

Καθούρια = Φαγητό με γάλα και αυγό

Καλαουρεύω = Μαζεύω καβούρια μεταφ.

γαργαλάω Κουτουκεύω = Γαργαλάω

Καλικωτήρη = σφυρί που χρησιμοποιούσαν
για το πετάλωμα των ζώων

Καλίνες = Κόπρανα γαϊδουριού

Καλύακια = μικρές καλύβες (συνήθως παι-
δικό παιχνίδι)

Κάμα = σπαθί

Κανιρίζω = Σημαδεύω

Καπίστρι = Χαλινάρι

Καρβελώνω = Σκαρφαλώνω

Καρσί = Απέναντι

Καρφίτης = Καθρέφτης

Κάσσι = βρωμιά πάνω στο σώμα

Καστέλι = Ράφια γύρω από το σπίτι όπου
στόλιζαν πιάτα

Κατένω = Κατεβαίνω

Κατσούνάς = Ξύλο που κρεμούσαν τα κου-
λούρια

Κα(θ)φαρτί = Πρόγευμα – πρωινό – (καφέ
άρτος)

Κεσπολάτεσου = Και εις πολλά τα έτη σου

Κιόρος = Αυτός που δεν βλέπει καλά

Κιτάρι = Της κασίκας ο αμνιακός σάκκος

Κλαφτήρι = Μαχαίρι σε σχήμα δραπεανιού

Κλείωση = Κλειδαριά

Κλί = κλειδί

Κοκόνα = Οικόσιτη κασίκα

Κολάϊ = Τρόπος

Κορασάνι = είδος τσιμέντου

Κούζος = Δοχείο όπου έβαζα ελιές ή τυρί
για συντήρηση

Κουκκίζω = Ταΐζω τα ζώα - δίνω σε κάποιον
κάτι δώρο

Κουλές = πύλινο δοχείο που κρύωνε το νερό

Κούμελλα = Εστία του Τζακιού (μέρος όπου
μαγειρεύαν)

Κουτρούαλλος = Το άγριο μέρος της ελιάς
που συνήθως φύεται στη ρίζα της ελιάς

Λ

Λακάνη = Φαγητό φούρνου με αλεσμένο σι-
τάρι και κρέας

Λαντρουλώ = Πετώ κάτω νερό

Λατσώνω = Λασπώνω

Λελέρης = Ο πολύ ψηλός και αδύνατος

Λι = Ξύλο, βέργα λυγαριάς

Λιβόρβωρος = πιστόλι

Λινός = Αποθήκη λαδιού

Λουβγιάρης = Ακάθαρτος

Λούγκρα = Έγκυος χήρα

Μ

Μαεύγω = Μαζεύω

Μακκέλλα = Μεγάλο άνοιγμα, πόρτα

Μαννός = Αγαθός

Μάμμη = Γιαγιά

Μάργωσα = κρύωσα

Μαστραπάς = κανάτα

Μουλουνή = χλωμή

Μουντέρνω = Ορμώ, αρπάζω

Μουστούχι = Φίμωτρο που χρησιμοποιού-
σαν συνήθως στα γαϊδούρια

Μουχούρτα = βαθύ πιάτο

Μπλόργης = Χοντρό καρφί για το ινίο

Μπροστέλλα = Πουκάμισο παλαιό

Ν

Ναμικιώρης = Ο πλεονέκτης

Ξ

Ξαννώ = Ψάχνω

Ο

Οντάς = κουζίνα

Π

Παιϊντίζω = Επαινώ

Παραγλεπίζω = Παραμονεύω

Παρούτια = Τα πλαϊνά περύγια του ινίου

Παρταλαμή = ντουλάπι

Πάρτελα = ωραία

Παταρό = Αποθήκη των σπιτιού που έβαζαν
το λάδι κ.α.

Πελέκα = εργαλείο που (πελεκούσαν) έκο-
βαν τα ξύλα

Περιπαίζω = Κοροϊδεύω
 Πετσακά = κραυγή κατσικιού για κάλεσμα των μικρών
 Πιτσουρδι = Ο πολύ μικρός
 Ποδένω = Μένω πίσω
 Ποκατενή = Ο ιμάντας που συγκρατούσε το σαμάρι
 Ποσύρνω = Σκουπίζω
 Πούαρι - Πόι = Πόδι
 Πουρλετιά = κλήρος
 Πώϊματα = υποδήματα - Μπότες

Ρ

Ρίφι = Μικρό κατσικάκι

Σ

Σακκάρης = Οκνηρός, τεμπέλης
 Σάπρι = Ανάσα
 Σβουντουρώ = Πετάω με αγανάκτηση κάτι μακριά
 Σεβρέτα = Μαντίλι για το κεφάλι
 Σέλες = Μεγάλο καλάθι (κοφίνι)
 Σεντόντα Τρίκενη = Χαλί από μαλλί κατσικιού που έστρωναν αντί για στρώμα πάνω από τις ψάθες.
 Σερέτης = Ζωηρός, άτακτος
 Σκάντης = Ξύλο μικρό για παγίδες πουλιών
 Σκουτέλλα = Μεγάλο πιάτο πηλίνο
 Σκουτουφλώ = Σκοντάφτω
 Σκουφιωμάντλο = Το εσωτερικό μαντίλι του κεφαλιού για γυναίκες
 Σολατσέρνης = κάνει ασκοπα βήματα, βόλτες
 Τουρβάς = Σάκος που έβάζαν την τροφή του ζώου
 Σουλουντράνι (της βρύσης) = Το σημείο εκροής νερού
 Σουρκουκάτι = Σακκάκι
 Σουρτούκης = Αυτός που πηγαίνει σε πολλά μέρη
 Σουφράς = Μικρό χαμηλό στρογγυλό τραπέζι
 Σπαταλώ = Χαλώ ένα παιχνίδι (σπάταλο το γιούνι- χαλασμένο παιχνίδι)
 Στρουμπούκης = Παχύς – καλοθρεμμένος
 Συναρίζω = Διορθώνω το σπίτι – ετοιμάζομαι
 Συνεμπάλω = Ξεσηκώνω – «ανακατεύω»
 εμβολίζω

Συριστήρη = Εργαλείο που χρησιμοποιείται στο τζάκι

Τ

Τακκι = πίπα
 Ταντανίζω = Κτυπώ με ήχο
 Ταχράς = Εργαλείο για κόψιμο ξύλων
 Τεπεχίρι = κιμωλία
 Τζιάρα = μεγάλο πιθάρι
 Τήμα = ιερό
 Τομάρι = δέρμα κατεργασμένο
 Τοπώνω = Χάνω κάτι – κρύβω
 Τοῦα = εδώ
 Τσακκι = σουγιάς
 Τσιγκρι = Πολύ μικρό
 Τσιλιάρης = Φοβισιάρης
 Τσιντέλι = είδος κρεμάστρας
 Τσινώ = Κεντρίζω ή κτυπώ το ζώο για να τρέξει
 Τσιρίγγια = Τηγανισμένο μακαρόνι
 Τσίτσος = Γυμνός
 Τσιφτές = Ντουφέκι
 Τσιώρος = Αυτός που δεν βλέπει καλά
 Τσόλος = Ατημέλητος
 Τσούκα = Τσουκάλι
 Τσουπάρης = ιδιότροπος
 Τσουρούνι = Κεντρί μέλισσας ή σφήκας

Φ

Φυλλά(δα) = βιβλίο
 Φούαμε = Φοβάμαι
 Φροκαλιά = Σκούπα
 Φρόκαλο = Σκουπίδι

Χ

Χάϊτες = Άντε πάμε
 Χαρκάς = Κρίκος
 Χαρκιό = Σιδηρουργείο
 Χάρταυλα = Ανοικτά
 Χεϊπές = σάκκος που τον κρεμούσαν στο σαμάρι
 Χέρες = Γάντια
 Χολικό = Φουσκάλα με υγρό που βγαίνει στο σώμα
 Χότος = Χονιρός
 Χτικιάρης = Ο πολύ αδύνατος

Έρευνα: Καραγεωργίου Ιωάννης
 του Φιλίππου

Το Θάρρι

Θεέ μου δώσ' μου φώτιση και στο μυαλό σοφία,
για να εξιστορώ σωστά αυτή την ιστορία.
Η ιστορία που θα πω έχει ομορφιά και χάρη,
ν' ακούσετε να μάθετε πως κτίστηκε το Θάρρι.
Κάποτε ήταν βασιλιάς με μια βασιλοπούλα,
που την αγάπη κι ήθελε να της τα δώσει ούλα.
Ήθελε το βασίλειο όλο να της πομείνει,
κυρία και βασίλισσα πάνω στη γη να γίνει.
Μ' όμως αυτή αρρώστησε μ' ασθένεια μεγάλη,
κι είχε μεσ' στην καρδιά καημό και στο κεφάλι ζάλη.
Ήτανε μεταδοτική η ασθένεια πούχε κάνει,
κι ο Βασιλιάς την έφερε δω πέρα να πεθάνει.
Ο βασιλιάς την έκανε δω πέρα εξορία,
η αρρώστια μη μεταδοθεί σ' όλη την πολιτεία.
Δυο αλάφια της εφίκανε για να την συντροφεύουν,
τα φίδια να σκοτώνουνε και να την προστατεύουν.
Η Ρόδος μας από παλιά ελέγετο Φιδούσα,
φίδια πολλά και άλλα ερπετά την εκυριαρχούσαν.
Κι εκείνη η βασίλισσα πούταν αρρωστημένη,
έπινε γάλα του ελαφιού και ζούσε η καημένη.
Εζούσε η Βασίλισσα με του ελαφιού το γάλα,
και με τα βότανα της Γης που τα τοπία εβγάλαν.
Βγήκαν στο τόπο κυνηγοί κι ήρθαν να κυνηγήσουν,
ελάφια κι αγριογούρουνα να βρουν να σφεντονίσουν.
Εκυνηγούσαν οι κυνηγοί εκείνο τον αιώνα,
με ξύλα και με ρόπαλα, με πέτρες και σφεντόνα.
Βρήκαν τα ελάφια οι κυνηγοί και τα εσφεντονίσαν,
κι οι σφεντονιές αστόχευσαν και δεν τα εκτυπήσαν.
Τρέχουν τ'ελάφια βιαστικά και με πολύ τρεμούλα,
και στο λιβάδι κώθηκαν πούταν η βοσκοπούλα.
Εθάρρεψαν οι κυνηγοί πως τάχαν κτυπημένα,
και στο λιβάδι τρέζανε να τάβρουν σκοτωμένα.
Έκθαμποι έμειναν οι κυνηγοί και λίγο φοβισμένοι,
σαν είδαν τη βασίλισσα τ'αλάφια αγκαλιασμένη.
Φοβήτην κι η βασίλισσα κ' έτρεμε η καρδιά της,
μην τυχόν και σκοτώσουσι τα ελάφια πουν δικά της.
Λέει τους για όνομα Θεού τ'αλάφια είναι δικά μου,
κι από αυτά εγώ έζησα και βρήκα την υγεία μου.
Λέει τους για όνομα Θεού μην μου τα σφεντονάτε,
δέστε πως έγινε καλά στο βασιλιά να πάτε.
Άμετε διαλαλήσετε στου βασιλιά την πόλη,
πέστε πως έγινε καλά του βασιλιά η κόρη.
Τρεχάτοι εφύγαν οι κυνηγοί και εφθάσανε στην πόλη,

και είπαν πως έγινε καλά του βασιλιά η κόρη.
Κι ο Βασιλιάς σαν έμαθε ετούτο το μαντάτο,
από χαρά εδιάταξε όλο του το φουσατό.
Να σπεύσουν να ετοιμασθούν γοργά να ταξιδέψουν,
στον τόπο πουν' η κόρη του να δουν και να πιστέψουν.
Σαν αστραπή εξεκίνησαν και σαν βροντή εφθάσαν,
σαν είδαν τη βασίλισσα τα λογικά τους χάσαν.
Της άνοιξης τις ομορφιές η κόρη είχε πάρει,
κι από αυτήν εκτίσθηκε το μοναστήρι Θάρρι.
Εσκέφτηκε ο Βασιλιάς να κτίσει εκκλησία,
και εις την κόρη του έδωσε την πάσα εξουσία.
Πετά το δαχτυλίδι της με δύναμη καμπόση,
να ιδούν που θέλει να κτισθεί κι ώσπου θε να πεσώσει.
Χάσαν το δαχτυλίδι της κι όλοι τους το ζητούσαν,
«θαρρώ πουδω θαρρώ πουκει» όλοι εσυζητούσαν.
Βρήκαν το δαχτυλίδι της και πίσω της τοδώσαν,
και για την εκκλησία μας ευθύς εθεμελιώσαν.
Κι όταν εκτίσθη η εκκλησία τί όνομα να πάρει;
θαρρώ που δω θαρρώ που κει την ονομάσαν Θάρρι.
Θάρρι την ονομάζουμε αυτήν την εκκλησία,
κι όσοι την επισκέπτονται βρίσκουσι σωτηρία.
Την εκκλησία μας αυτή την ονομάζουν Θάρρι,
και όποιος δεν ήρθε να την δει τον κόσμο δεν εχάρη.
Όλο τον κόσμο προσκαλώ νάρθουν να την ιδούσι,
ένα κερί ν' ανάψουσι και να προσευχηθούσι.

Νικόλαος Χατζηκωνσταντάκης, Από τα Λάεσμα

Στον αγαπημένο μου Παιπού Κλεόβουλο

Δεν μπόρεσες ν' ακούσεις
Το κλάμα της καρδιάς μας,
Ούτε τα τραγούδια της θλίψης μας
Έχοντας πάντα ανοιχτά τα φτερά σου
Πέταξες κι έφυγες μακριά απ' τη γη.
Ένας αετός... που πέταξε ψηλά!
Αν κάποιος με κοιτάζει βαθιά μέσα στα μάτια,
Θα δει την πληγή της ψυχής μου..
Μας λείπεις... ίσως κάποτε συναντηθούμε,
Θα ζεις πάντα μέσα στην καρδιά
Και στις σκέψεις μας.

Η εγγονή σου - Το «Μαρικόκι», Εγγλέζου

Κλεόβουλος Παπαβασιλείου

(τραγούδι του)

Όταν σ' εγένα η μάνα σου ο ήλιος εκατέβη
και σουδωσε την ομορφιά και πάλι ξανανέβη.

Η μάνα που σε γέννησε ήταν μπλιάς κλωνάρι
και σ' έθρεψε και σ' έκανε ωραίο παλικάρι.

Κάμετε τόπο κάμετε να δώ την ομορφιά του.
Άγγελοι που τους ουρανοὺς την ρίξαι μπροστά του.

Σε όσους γάμους κι αν επήγα,
τέτοια νύφη νιώ γαμπρό δεν είδα.

Τα δυό σου μάτια έχουνσι τις θάλασσας το χρώμα
και σαν λαμπάδα του Χριστού 'ν το κορμί σου ακόμα.

Θα σε ρωτήσω να μου πῆς μικρή με τόσα χάρδια
εάν εθιμάσε τα φιλιὰ που σουδὶνα τα βράδια.

Καρδιά μου και να σ' αρνηθῇ τα μάτια σ' αγαπούνε
γιατί μου δίνεις δύναμη κουράγιο σαν σε 'δούνε.

Αφού το ξέρω μ' αγαπᾶς και γώ για σέ ποθένω
μα πότε πότε με ξεχνᾶς δεν το καταλαβαίνω.

Αν μ' αγαπᾶς και σ' αγαπῶ δεν είναι αμαρτία
μας δίνει πρώτα την χαρά κ' ύστερα την υγεία.

Αγάπες έκανα πολλές σαν ήμουν στο καιρό μου
μα σένα σε αγάπησα παρά τον ευατό μου.

Θα σου θυμήσουν μια φορά που βρέθημε στη βρύση,
π' ορκίζουσιν και μούλεγες σέχω παραγαπήση.

Και μίλου σου και μίλας μου ώστου να ξεμειώση
θυμούμε τ' ολόγλυκα φιλιὰ που μούχες δώση.

Δεν ξέρω αγαπημένη μου σαν τι καπνό φουμάρης,
τη μια μου λές πως μ' αγαπᾶς την άλλη το ρισκάρης.

Τις πιο πολλές φορές κάνεις πως δεν σε νοιάζει
και δεν γυρίζεις να με δης και την καρδιά μου σφάζεις.

Πολλές φορές τα είπαμε μαζί τα μυστικά μας και
δεν το ξέρει άνθρωπος μονάχα η καρδιά μας.

Θα σ' αρωτήσω να μου πῆς τι ηλικία έχεις
εγώ είμαι δεκαοκτώ χρονών θέλω να με προσέχης.

Θα σ' αρωτήσω να μου πῆς όταν με συναντήσης
γυρνᾶς τα μάτια σου αλλού δεν θες να μου μιλήσεις.

Είναι καιρός που σ' αγαπῶ νομίζω το γνωρίζεις
και να μου δώσεις ένα φιλι̇ δεν το αποφασίζεις.

Πρέπει να στέκεται κανείς την ώρα του θανάτου
όταν θα μπῇ στη μαύρη γη και σβύση τ' όνομά του.

Ο μερακλής ο άνθρωπος δεν πρέπει να γενιέται
γιατί τον έκαμε ο Θεός έτσι να τυρανιέται.

Λουλούδια μάζεψα πολλά και ύστερα θ' αρχίσω
Για να στολίσω την καρδιά να σου την ευχαρίσω.

Θέλω να λένε άσχημη την αγαπτικιά μου να μην
την αγαπά κανείς νάναι μοναχικιά μου.

Μανώλη που σου έλεγα νάναι που τα δικά σου
έτσι τα έφερε ο καιρός έφτιασε κι 'σειρά σου.

Σαν έβγαίνε στον ουρανό το πρώτο-πρώτο άστρο
τότες σπκώνουνουν και γώ στο σπῖτι σου για νάρτω.

Ρώτηξε τ' άστρο τ' ουρανού ρώτηξε το φεγγάρι
που νυκτοξυμερώνου μου για την δική σου χάρη.

Αν γίνης πάπια γίνονται τα δάκρυά μου λίμνη
για νάρκεσε να κολυμπᾶς και σα διψᾶς να πῆνς.

Κι αν γίνη πάλι ποταμός κακός και φουρκισμένος
εγώ θα γίνω θάλασσα και θα σε περιμένω.

Για την παρουσίαση
Τσαμπίκα Εγγλέζου

Φωτό... εποχής

Αλεξίου Μανώλης,
Χατζηλαζαρού Αγαπητός
Σοφός Γεώργιος
(1956)

Πάρεα Ασκληπιευνών το 1954

Εμ. Ματσάγγος, Αλ. Χατζηδιάκος, Στεφανής, Γ. Νίκης,
Στ. Εγγλεζος, Παν. Νίκης, Θαρ. Διακογιωργίου (1950)

Θέρος 1954

Παλιές Ιστορίες

Οι καβγάδες μεταξύ των γυναικών ήταν σύνηθες φαινόμενο. Έβγαине η μιά πάνω στο δώμα και η άλλη στο άλλο δώμα και φώναζαν ασχημοκουβέντες. Ο κόσμος του χωριού μαζευόταν στο χώρο του καβγά και το διασκέδάζαν στα ακούσματα. Γελούσαν ή και κοροΐδευαν. Μεταξύ των ανδρών σπάνια γίνονταν αλλά έπεφτε και Ξύλο.

Ο πιο αδύνατος έτρωγε τις περισσότερες και με τα αίματα στο στόμα ή στα αυτιά έφευγε στο σπίτι του. Διατηρούσαν μίσος για πολλά χρόνια. Στο χωριό διασκέδάζαν πολύ. Κάθε Κυριακή οι νέοι πίνανε την λεγόμενη μαστίχα, έλεγαν τραγούδια στο μπαλκόνι του καφενέ του Στούππου ή στην αυλή του Ματσάγκου και του Αλέξη του Μαλωλί και τα κορίτσια με τις μάνες τους παρακολουθούσαν τα τραγούδια που έλεγαν τα παλληκάρια σ' αυτή που αγαπούσαν. Σαν ερχόντουσαν στο κέφι δηλαδή μισομεθούσαν πήγαιναν σε κάποιο σπίτι με τα παιχνίδια χόρευαν και τραγουδούσαν στιςσιαστικές τους όταν χόρευαν την σουστά. Χόρευαν και ευρωπαϊκά όπως βάλτς, ταγκώ, μαζούρκα και τον ίσιο. Χόρευαν και τον τούρκικο. Άλλοι τον βαρύ και άλλοι τον ελαφρό. Καλαματιανό και κρητικό σπάνια τον χόρευαν. Χόρευαν και τον συρτό και τραγουδούσαν.

Σας μίλησα για καβγάδες. Οι καβγάδες γίνοντουσαν και όταν είχαν εκλογές. Χαλούσαν συμπεθέρια και οι νικητές διασκέδάζαν την νίκη τους στα καφενεία. Κρατούσαν μίσος μεγάλο μεταξύ τους και ψηφοφόροι και υποψήφιοι. Ιστορικό έγινε το μίσος του Λαζαρή και του Ματσάγκου.

Στα χρόνια του 1945-56 οι φοβεροί μαχητές του καβγά ήταν τα Στεργάκια. Τέσσερα αδέρφια γεροδεμένα όλα τους ήταν ο τρόμος με όποιον τα βάζανε. Στους χορούς είχαν το πρώτο λόγο. Έκαμναν και μπάλες.

Το πιο μεγάλο παλλικάρι ήταν ο Κλεόβουλος Παπαβασιλείου που με όποιον πάλευε νικούσε.

Ο πιο προκομμένος από τους χωριανούς ήταν ο Σταμάτης ο Σοφός και αργότερα ο Ποντικί-

νας Ζαχαρίας και Βασίλης Ποντικίνας.

Στον πόλεμο του 1940 δεν είχαν ψωμί πολλά σπίτια. Ο Σπύρος του Παπαμανώλη έκαμε μια κλεψιά που αν τον ανακάλυπταν θα τον σκότωναν. Πήγε στις αποθήκες του Λαζαρή και τούκλεψε δυό τρία τσουβάλια σιτάρι. Το άλεσαν τα Παπαμανωλάκια στο χερομύλι για να μή τους προδώσει ο μυλωνάς. Έτσι επέζησαν.

Όταν επρόκειτο να κτίσουν ένα σπίτι αλληλοβοηθειόνταν. Αν ήταν κάποια κοπέλα ορφανή, πήγαιναν όλοι οι κτίστες και της το έκτιζαν. Οι πελεκητάδες πελεκούσαν τις καμαρόπετρες για να κάμουν τη καμάρα του σπιτιού. Άλλοι έφερναν τα κορφάδια, άλλοι το χώμα, άλλοι το πελεκανικά και έτσι τελείωναν το σπίτι. Έσφάζαν ένα κόκκορα ή ένα ρίφι και το διασκέδάζαν.

Σαν έφυγαν οι Γερμανοί και οι Ιταλοί από την Δωδεκάνησο και ήρθαν οι Έλληνες που εμείς περιμέναμε σαν Μεσσία μας γδύσανε τα σπίτια. Πιάτα σεντόνια, κερέκλες, και άλλα αρχαία που είχαμε τα μάζευαν, που εμείς δίναμε με απλοχεριά. Αυτή ήταν η δεύτερη σκλαβιά.

Ο δάσκαλός μας Βασίλειος Γιωργάς του Γεωργίου διασκέδازه το χωριό. Έκαμνε σκέτο με τα παιδιά του Σχολείου του.

Μορφωμένοι ήταν στο χωριό μας ο Γιωργάς Βασίλειος δάσκαλος, ο Ιατρός Παπαβασιλείου Εμμανουήλ ή Πλαστρουύγκης, ο Ιατρός Δημήτριος Διακομανώλης, ο Παπαθεοδώρου Βασίλειος που έφυγε στην Αλεξάνδρεια καθ' όλην την διάρκεια της Ιταλοκρατίας και ο Ιωάννης Κούρτης ως και η Ειρήνη Χατζηνιώαννου.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

Πατήρ Ποντικίνας Νικόλαος

Πογυρίσματα του Χρόνου

Γεννήθηκα στη Ξενιτιά και ήρθαμε στο χωριό μας
και στα σοκάκια εκούετο το γέλιο το δικό μας.
Τόπι και μάγκιους παίζαμε, φρούρια, καλυάκια,
τώρα η νέα γενεά κομπιούτερ και παιχνιάκια!
Με τους γαιδάρους επαίναμε στους Άγιους, στα ρυάκια,
τώρα ούτε το σκευγιούνται που 'χουν και μηχανάκια!
Είχε τότε τα κηπιά στη βρύση και στ αλώνια, τότε που
οι Πρόεδροι έργα εκάμνασιν μ' αγάπη και συμπόνια.
Με τη βουστέρνα επότιζαν ανώγια και κατώγια
κι επιάσαν κι εσπασαν τα και βάλασιν ρολόγια.
Μ' αγάπη, πόνο, υπομονή τα δέντρα μεγαλύναν και όταν
επλερώνασιν τα κηπιά εφήκασιν και χέρισα έγιναν.

Με τα χέρια εφτιάχνασιν σιράτες στα γεφύρια,
και τώρα εγεμίσαν τα με τσάντες και πλυντήρια.
Ένα κουσούρι που παλιά, μαλώνουν και τσαγκρίζουν
και μόλις έρτουν οι εκλογές, ξεχνούν τα και ξαναγαπίζουν.
Έχουμε όμως χάρισμα που τ' άλλα χωριά ζηλεύουν,
όταν γλεντούν οι Σκληπενοί, ξέρουσιν και χορεύουν.
Έχουντο στο αίμα τους, κανάκια κι αμανέδες,
στα πανηγύρια, στους χορούς και μες στους καφενέδες.
Ε θέλουσιν κάμποσα όργανα, μπουζούκια και λυράκια,
αυτοί καλέ χορεύουσι και με δυο τενεκάκια.
Ξερουσιν όλους τους χορούς, μα σ' έναν βγάζουν γούστα,
η τρίχα τους εστένεται όταν χορεύουν σουστα.

Τότε επάναν - δέναν το χορό και
από μικροί μαθαίνασιν το πόδι να τσακούσι
Τώρα η νεολαία μας, άλλοι που δω,
άλλοι που κει... σαν τους λολους σαρτούσιν.
Τότε επαίρναν μόνο Σκληπενούς, η μοίρα τους γραμμένη,
και που τα δίπλα τα χωριά ελεγαν που τον Ξένοι.
Τώρα όλες ψάχνουσιν πλούσιο και σπουδαγμένο,
μα ένα πράγμα εγίνεται που δεν καταλαβαίνω...
ένα δεν έχεις που τα δυό κι εσένα βλέπουν Ξένο.
Αυτό το κάμναν που παλιά, εψάχνασιν την προίκα
κι ας είχε μούρη βοδινή και νου από κατοίκα.

Δουλεύαν οι γυναίκες τους και τουτοι αλακκέφα,
Ξυπνούσασιν και τρώασιν και ως το βράν... πρέφα.
Αποφάσεις παίρνουσιν μέσα στο Δημαρχείο
και που βραδύς αλλάζουνσιν μέσα στο καφενείο.
Όυλοι μαζί μαλώνουνε, "α μην περάσει αυτουνού κι απεράσει εμένα",
και ούλο στα ίδια μένουσιν, αντι ούλοι οι Σκληπενοί μαζί να γίνουν ένα.
Ποτέ δεν κουβαλήθηκε νερό με το καλάθι,
πρέπει να βρεις έναν κουβά και να μην προσπαθείς δοκιμασμένα λάθη.
Η Εκκλησία, το Κάστρο μας, το διαμαντένο παρελθόν που μας επροίκισαν άλλοι,
το να είσαι Σκληπενός, είναι τιμή μεγάλη.

Πελεκάνος Γεώργιος

Νοσταλγία

Δεν φταίμε εμείς που φύγαμε
Μακριά απ' το χωριό μας.
Φταίνει οι δύσκολες στιγμές
Εισ τον καιρόν των γονιό μας.

Μας πήραν και μας φέρανε
Μακριά στην Αυστραλία
Για μια καλύτερη ζωή
Είτανε η αιτία.

Τους θείους και τις θείες μας
Και όμορφα εξαδέλφια
Ποτέ δεν τους ξεχάσαμε
Κι ας είμαστε εδώ πέρα.

Την όμορφή μας γειτονιά
Ποτέ δεν την ξεχνάω
Και πιο πολύ τη νοσταλγώ
Τώρα που πια γυρνάω.

Τις άγιες εκκλησίες μας
Και το όμορφο Κιοτάρι
Πάντοτε τα σκεπόμαστε
Με ταπεινό καρμάρι.

Άχ και να υπήρχανε
Τα άτομα που αγαπούσα
Στο όμορφό μας Ασκληπείο
Μαζί πολύ να ζούσα.

Άχ και να υπείρχε γέφυρα
Ρόδος και Αυστραλία
Για να ερχόμαστε συχνά
Να φεύγει η νοσταλγία.

Άχ και να ήταν δυνατό
Μια γέφυρα να γίνει
Να ξέρετε όλοι χωριανοί
Τροχός δεν θάχε μείνει.

Κάθε φορά που έρχομαι
Αμέτρητη είναι η χαρά μου
Μα όταν κοντεύη ο καιρός
Ραγίζει η καρδιά μου.

Στη Λαχανιά και Μάσσαρη
κι αυτούς τους εκτιμάω
γιατί όσο μας αγαπούν αυτοί
κι εγώ τους αγαπάω.

Παρακαλάω το Θεό
μια χάρη να μου κάνει
να φέρω τα παιδιά και τα εγγόνια μου
πριν έρθη και με πάρει.

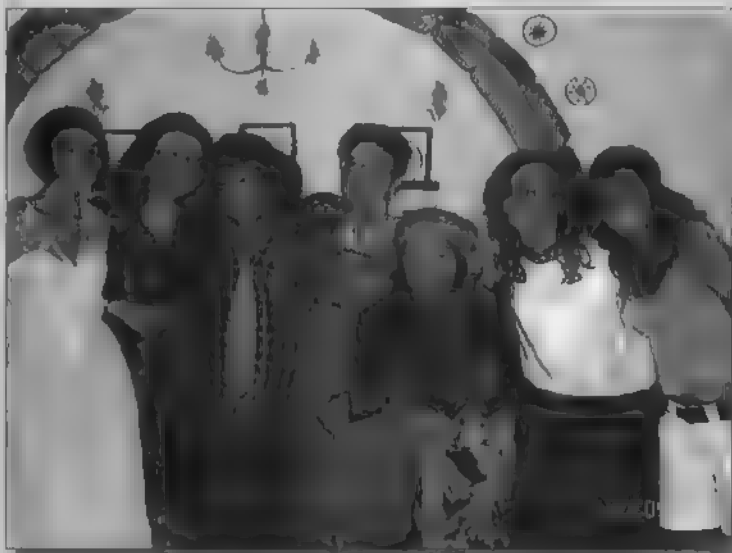
Μαρία Χ. Συμεών

Στη φωτογραφία είναι η μητέρα μου, η αδελφή μου Τσαμπίκα, εγώ, τα εξαδέλφια μου Παπαεμμανουήλ με την Μητέρα τους Δέσποινα, ο Θεολόγος Καζούλης, ο Θείος Αριστείδης και ο γείτονάς μας ο Μαργέλλος.

Θεατρική Ομάδα Ασκληπείου

Η Θεατρική ομάδα Ασκληπείου, χάρη στη πολύτιμη στήριξη του Πολιτιστικού Συλλόγου Ασκληπείου και της ΝΕΛΕ, λειτουργεί εδώ και τρία χρόνια. Με σκηνοθέτη και καθοδηγητή τον Κωνσταντίνο Τρέχα, ανέβηκαν τα έργα, «Ο αγαθός ψαράς» του Παντελή Γεωργά και τα «Σκληπενά καμώματα», με σενάριο των μελών της ομάδας.

Η ομάδα αποτελείται κατά κύριο λόγο από παιδιά του Ασκληπείου Ρόδου, που συνεργάζονται σε ένα κλίμα άκρως χαρούμενο και ευχάριστο. Μέσα από ασκήσεις ισορροπίας, φωνητικής, αναπνοής και μίμησης, μαθαίνουν καλύτερα τον εαυτό τους και την επικοινωνία.

Τα μαθήματα θεάτρου επιτρέπουν στα μέλη της ομάδας, να ξεφεύγουν από την καθημερινότητα, να καλλιεργούν το ταλέντο τους, να φτιάχνουν μια ευχάριστη παρέα, και να γίνονται δημιουργικοί, σε μια εποχή που κυριαρχεί ο ατομικισμός

✍ η Μαρία Παπαϊωάννου

και η αποχή από συμμετοχικές δράσεις.

Επιτυχία της ομάδας είναι ότι χρησιμοποιεί κατά μεγάλο μέρος Ασκληπεννη διάλεκτο, αναπαράγει χαρακτήρες ανθρώπων που ζουν ή έζησαν στο χωριό, αναπαριστά ήθη και ιστορίες από τα παλιά.

Κάθε παράσταση της είναι σημαντική για το χωριό μας, και τη κοινωνία της Ρόδου γενικότερα, γιατί είναι μια παρέμβαση στη μίζερη πολιτιστική πραγματικότητα που χαρακτηρίζει την εποχή μας. Φέτος η ομάδα θα ανεβάσει το έργο «Μανδραγόρας» του Μακιαβέλι.

Όσοι επιθυμούν να συμμετέχουν, μπορούν να ενημερωθούν από τον Σταμάτη Σοφό, πρόεδρο του πολιτιστικού συλλόγου (693.76.09.978), ή από τον Κωνσταντίνο Τρέχα, θεατρικό εργαστήρι «ΣΑΤΥΡ» (6972.847299).

Φωτο... Παρουσιάσεις

Σ’ αυτό το τεύχος έχουμε τη χαρά να παρουσιάσουμε ένα δικό μας νέο άνθρωπο που ήδη εργάζεται σαν επαγγελματίας φωτογράφος στην πόλη που διαμένει τη Βιέννη.

Είναι ο Αλέξης Πελεκάνος του Σταμάτη.

Κάνει κυρίως φωτογραφία studio, μόδας, διαφημιστική, και συνεργάζεται με διάφορα έντυπα. Με μεγάλη προθυμία δέχθηκε ο ίδιος να μας δώσει υλικό για να κάνουμε ένα μικρό portfolio του, στο περιοδικό μας.

Ο Αλέξης μπορεί να διαμένει σε άλλη χώρα, αλλά επισκέπτεται συχνά το χωριό μας, και όπως είναι φυσικό έχει αρκετές φωτογραφίες από την εδώ παραμονή του. Κάθε χρόνο ανελλιπώς, έρχεται στο χωριό την περίοδο του λιομαζώματος για να μαζέψει μαζί με τον πατέρα του και τη αδελφή του τις ελιές τους. Δημιούργησε λοιπόν ένα μικρό αρχείο από την ενασχόληση του με τις ελιές, και τις καλύτερες από αυτές παρουσιάζουμε σ’ αυτή τη στήλη.

Θα ήταν βεβαίως ευχής έργο να μπορέσει κάποια στιγμή ο Αλέξης να μας παρουσιάσει στη Ρόδο και στο χωριό έκθεση με έργα του, για να θαυμάσουμε όλοι την τέλεια τεχνική του, και το ευαίσθητο μάτι του. Εμείς από την πλευρά μας, του ευχόμαστε να πετύχει τους στόχους του, και να καμαρώνουμε πως ένας Ασκληπενος ασχολείται με μια μορφή τέχνης

όπως είναι η φωτογραφία, και μεγαλουργεί με τα έργα του. Καλά ταξίδια και υπέροχες φωτογραφίες να κάνεις πάντα Αλέξη.

Κείμενο-παρουσίαση: Σταμάτης Σοφός

Από τη δράση του Συλλόγου

Η χορευτική ομάδα στην Προφύλια

Σήμερα η Ελλάδα μύρισε Ασκληπιό, σή-
μερα το Ασκληπιό μύρισε Ελλάδα. Το χορευτικό
από τη Βόρεια Ελλάδα μας έφερε άρωμα
Μακεδονίας. Σεπτέμβριος 2009

Από τα γυρίσματα της NET στο χωριό

Από τα γυρίσματα της NET στο χωριό

Ο Πανάγος στο βρυσάκι του

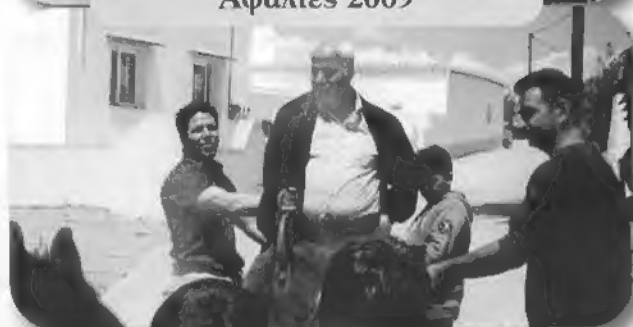
Το βρυσί στα Χέρισσα όπως
το ανακαινήσαμε το 2008

Με τους εθελοντές του Δήμου μας
στον καθαρισμό του Κάστρου

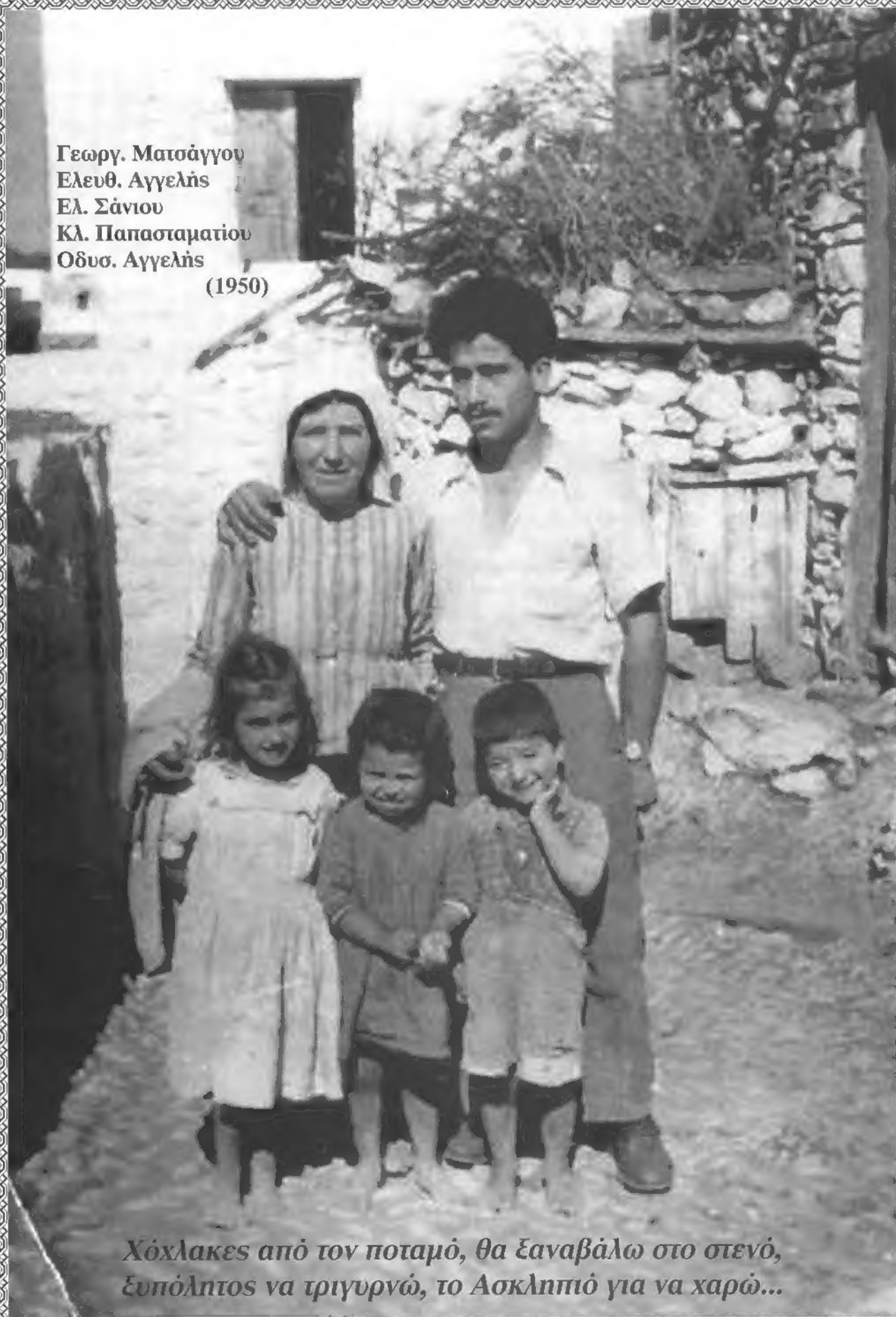
Αφάλιες 2009

Διοργανώσαμε και φέτος μια πετυχημένη
συναυλία με το συγκρότημα «ΧΑΪΝΗΔΕΣ»

Γεωργ. Ματσάγγου
Ελευθ. Αγγελής
Ελ. Σάνιου
Κλ. Παπασταματίου
Οδυσ. Αγγελής
(1950)

*Χόχλακες από τον ποταμό, θα ξαναβάλω στο στενό,
Ξυπόλητος να τριγυρνά, το Ασκληπιό για να χαρώ...*